

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2012. gada 24. novembris – 30. novembris

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

Nr. 45 (1271)

Lasiet tieklī!
www.brivalatvija.lv

Valsts prezidenta Andra Bērziņa uzruna ārzemēs dzīvojošiem tautiešiem

Mīlie tautieši, cienijamās dāmas, godātie kungi!

Ir pagājuši 94 gadi kopš neatkarīgas Latvijas dibināšanas. 18. novembrī mēs

atskatāmies uz padarīto, izvērtējam pagātnes notikumus un reizē arī vērtējam savu ceļu nākotnē.

Pagājušais gads Latvijai ir bijis ļoti veiksmīgs. Latvija ir ieguvusi plašu pazīstamību pasaulē ar savu veiksmīgo krīzes pārvarēšanu un tiešām ir sasniegusi labus rezultātus ekonomiskajā plāksnē, būdama visstraujāk augoša ekonomika Eiropas Savienībā.

Mums ir arī jāizvērtē jautājumi, kas smagi būs nākotnē. Tas ir vēl lielais bezdarbs, demografiskā situācija, kas cieši saistīta ar iedzīvotāju novecošanu, un it sevišķi emigrācija. Emigrācija ir cieši saistīta ar katra cilvēka spēju pietiekami nopelnīt, lai varētu nodrošināt cilvēka cienīgu dzīvi. Šeit mums ir nekavējoties jāatrod pareizākie risinājumi jau tuvākajā nākotnē. Un šādas iespējas mums ir, tās ir mūsu iespējas un pazīstamība pasaulē, it sevišķi zemēs, kas līdz šim nav bijušas aktīvas sadarbībā ar mūsu zemi, t. i., Centrālāzija un Afrikas valstis. Šis ir milzīgs potenciāls, kuŗu izmantojot mēs varam iet uz priekšu.

Šajā svētku reizē es gribētu

pateikties jums visiem par Latvijai sniegto atbalstu, īpaši šajā momentā, kad pasaulē notiek ļoti lielas pārmaiņas. Ikkatrs jūsu atbalsts, ikviens priekšlikums un piedāvājums, kā rīkoties, būs ļoti, ļoti svarīgs. Arī šī jūsu kopā sanākšana ir skaidra zīme, ka jūs atceraties Latviju, domājat par to un skatāties, ko palīdzēt, lai mūsu nākotne būtu veiksmīga un katrs, kas jebkurā brīdī vēlētos atgriezties Latvijā, to varētu arī realizēt. Es gribētu jums novēlēt svētkos labu veselību, prieku un turpmāko sadarbību ar Latviju, novēlot Latvijai stipru vietu gan Baltijā, gan Eiropā un visā pasaulē.

Paldies jums!
Dievs, svētī Latviju!

RĪGĀ SVĒTKU DIENĀS

(Foto: Imants Urtāns)

Latvijas Okupācijas muzejs pirmo reizi piedalījās gaismas festivālā „Staro Rīga”

Gaismas festivāla „Staro Rīga” laikā no 15. līdz 18. novembrim uz Latvijas Okupācijas muzeja fasādes bija skatāma gaismas projekcija „Riekstu kalns”. Tā iezīmēja Okupācijas muzeja pagaidu mājvietu Raiņa bulvārī 7, kur valsts svētku laikā norisinājās jauniešu filmu nedēļa „Ziemeļu gaismas stāsti”.

„Riekstu kalns” ir veltījums

senajai vaidu ciltij. Šo libiešiem radniecīgo tautu 10. gadsimtā kurši padzina no Kurzemes. Rīgā, mūsdienu Esplanādes vietā, netālu no Okupācijas muzeja pagaidu mājvietas Raiņa bulvārī, vēl pirms krustnešu ierašanās atradās vaidu pilskalns – vācu chronikās minētais Senais kalns. 12. gadsimtā vendi apmetās tagadējās Cēsu pilsētas vietā – Riekstu kalnā ne-

tālu no ordeņa pilsdrupām. Vairāk par vendiem nekas daudz nav zināms, tie izzuda vēstures tumsā, pakāpeniski asimilējoties starp latviešiem. Vienīgā liecība, kas par viņiem saglabājusies, ir Cēsu vāciskais nosaukums *Wenden*. Projekta idejas autori – Astra Zoldnere un „Vētras saites”.

Projektu fināncēja *Central Baltic Interreg IV A Programme 2007-2013*, Latvijas Okupācijas muzeja biedrība un Rīgas dome.

Jaunieši lāpu gājienā 18. novembra vakarā

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

Nolikt ziedus pie Brīvības pieminekļa dodas (no kr.) LR Augstākās tiesas priekšsēdis I. Bičkovičs, Saeimas priekšsēde S. Āboltiņa, Valsts prezidents A. Bērziņš un Ministru prezidents V. Dombrovskis

9 770934 167501 8 45

Aleksandra Čaka 111. dzimšanas dienas svinībās

26. oktobrī svinīgā sarīkojumā sapulcējās Aleksandra Čaka draugi un atbalstītāji, lai kopīgi pieminētu dzejnieka 111. dzimšanas dienu. Par godu šai gadadienai **Aleksandra Čaka mūzejs un Čaka biedrības priekšsēdis Valdis Rūmnieks** pirmo reizi pasniedza A. Čaka piemiņas zīmes. Dzejnieka dzimšanas dienā tika arī izdota jauna grāmata „Čaks virtuvē”, kurā apkopoti Čadaraiņu ģimenes receptu krājumi. Sarīkojuma viesiem bija iespēja baudīt arī Nika Matvejeva koncertprogrammu ar A. Čaka vārdiem.

Pasniegtas pirmās astoņas A.Čaka piemiņas zīmes

Ideja par piemiņas nozīmēm radās A.Čaka mūzeja direktorei Antrai Mednei. „Vienmēr esam domājuši, ka visi darbi par dzejnieku ir ļoti bagāti un to izpaušmes ir ļoti ipatnējas, tāpēc nereti ir žēl, ka nevaram pateikt paldies autoriem, jo tas neatbilst A. Čaka balvas formātam,” stāsta V. Rūmnieks, nešauboties pie-

kritis A. Mednes iniciatīvai par nozīmju veidošanu. Ik pēc diviem gadiem tiek pasniegta Aleksandra Čaka balva par mākslinieciski augstvērtīgu un novatorisku Rīgas interpretējumu kādā no mākslas veidiem, kā arī par nozīmīgu veikumu dzejnieka daiļrades izpētē, popularizēšanā vai tulkošanā.

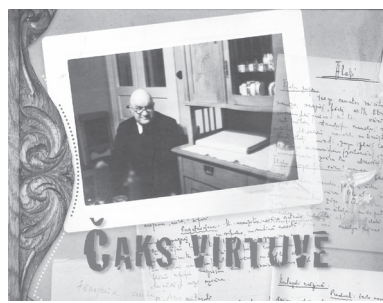
Šis A. Čaka piemiņas zīmes ir pateicība par līdzdarbošanos dzejnieka daiļrades izplatīšanā un par ieguldījumu vēstures saglabāšanā. Nozīmes veidojis mākslinieks Aivars Vilipsons, atēlojot tajās dzejnieka portretu.

Jubilejas svinībās tika pasniegtas pirmās astoņas piemiņas zīmes cilvēkiem, kuri ir bijuši ļoti tuvi A. Čakam. Nozīmes saņēma: Liāna Ose - aktīva A.Čaka līdzdomātāja; Rolands Ķemeris – iekārtojies piemiņas vietu A. Čaka vasaras bērniības mājā un ar Eiropas finanējuma atbalstu izveidojis A.Čaka vaska figūru, kas apskatāma Bērzaunes mājā „Pelādes”; Vija Kilbloka – vairāku A.Čaka grāmatu izde-

vēja; Andris Reinis Brežģis – nesavtīgi glabājis A. Čaka mantu, uzraugot A. Čaka mūzeju un kopjot dzejnieka un viņa vecāku kapavietas; Andris Sproģis - A. Čaka biedrības aktīvs cilvēks un mūzeja atbalstītājs; Inguna Poga - Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas skolotāja, kas uztur kultūras garu skolā saistībā ar A. Čaka daiļradi; Niks Matvejevs – mūziķis, kas A.Čaka dzejoļus pārvērtis dziesmās; Vilis Daudziņš – aktieris, kurš atieksme pret A. Čaka dzeju ir bijusi ārkārtīgi neparasta, uzrunājot cilvēkus ar nedzirdētu dzejas lasīšanas veidu. Ikviens no šiem cilvēkiem ir dedzīgs dzejnieka daiļrades cienītājs.

„Čaks virtuvē” – sakopo receptes dažādām gaumēm

Jaunajā grāmatā „Čaks virtuvē” atrodamas receptes no Čadaraiņu ģimenes krājumiem, tās A. Čaks un viņa sieva Anita Bērziņa ir pārrakstījuši ar roku un ielikusi receptu kladēs. Par grāmatas izdošanu jāpateicas ap-

gādam „Zvaigzne ABC” un tā direktorei Vijai Kilbloka, kas piekrita šī projekta tapšanai. „A. Čaks mums visiem ir ļoti personisks. Ir mīlestības temas, ir sirdssāpes. Emocijās mēs visi dzīvojam ar A.Čaka dzeju,” atzina V. Kilbloka.

Dzejnieka daiļrade – pārsteigums jauniešiem

„Čaks turpinās visos iespējamajos veidos. Viņš allaž ir dzīvs,” atzina A. Čaka biedrības priekšsēdis Valdis Rūmnieks. A.Čaks vienmēr ir bijis netradicionāls un lauzis daudzus priekšstatus. Dzejnieka spēks ir veids, kā viņš runā.

Čakam ir neparasta iztēle, kas pievērš sev uzmanību un saista.

Ar A. Čaka dzeju skolēni tiek iepazīstināti lielākoties 8. klasē, taču pakāpeniska iepazīstināšana notiek jau kopš bērnu dienām. Dzejnieka daiļrade nereti ir pārsteigums jauniešiem, visbiežāk ar netipiskiem salīdzinājumiem un neparasto valodu. A. Čaka darbi rosina jauniešu iztēli, tāpēc, kā atzīst skolotāji, mācīt par A. Čaku ir vesels notikums, kas atspoguļojas arī skolēnu oriģinālajos darbos, piemēram, viņu veidotajās fotografijās vai teātra uzvedumos.

Katram no mums ir savs atmiņu stāsts

Lai gan nosvinēta jau 111. dzejnieka dzimšanas diena, mīlestība un cieņa pret A. Čaku un viņa daiļradi ir tikai stiprinājusies. Kārtējās dzimšanas dienas svinības ļauj atkal no jauna iegrimt atmiņu stāstos un pārliecināties par to, ka A. Čaks vienmēr ir bijis blakus - tikpat dzīvs kā viņa dzeja – arvien jauna, savdabīga un neparasti izteiksmīga.

Zane Inķēna

LATVIEŠI VĀCIJĀ

Vēstnieks Ilgvars Kļava viesojās Minsterē

Ceturtdien, 8. novembrī, Latvijas vēstniekam Ilgvaram Kļavam bija iespēja ierasties Minsterē. Viņu aicināja vācu korporācija *Rheno-Guestphalia*, kas regulāri savās mājās rīko referātus dažādu valstu vēstniekiem. Šoreiz kārta bija pienākusi Latvijai, un vēstnieka referāts bija „Latvijas ceļš uz eiro”.

Vizītes ietvaros bija iekļautas tikšanās ar Minsteres pilsētas galvu Beāti Vilhjalmssonu, ar pārstāvjiem no starptautisko uzņēmēju biedrības Minsterē un apkārtnē (*Dr. Hilmi Saleh*), ar evaņģēliskās baznīcas superintendantu Meike Frīdrihu. Taču latviešiem vissvarīgākā tikšanās laikam bija tā, kad vēstnieks ar saviem uzticamajiem palīgiem Inesi Birģeli un Helmūtu Šalnāju uz pāris stundām pēcpusdienā iebrauca Latviešu centrā Minsterē! Vēstnieks aplūkoja LCM ēku, lielāko uzmanību pievēršot bibliotēkai un arhīvam, un pašās beigās apmēram stundu laika pavadīja draudzīgā atmosfērā ar tautu, ar tiem daži, kas varēja izbrīvēt laiku un aiziet no darba nedaudz agrāk. Nils Ebdens, Latviešu kopības

Vācijā priekšsēdis, pastāstīja par Minsteres latviešu ģimnazijas vēsturisko nozīmi. Tieši tās dēļ arī uzcēla samērā lielo ēku – Latviešu centru. Ebdens uzsvēra, ka LKV pārstāv visus Vācijas iedzīvotājus.

Tikšanās laikā par galveno tematu kļuva sadarbība starp latviešu tautu, kas mīt ārzemēs, un pašu Latviju. Vēstnieks atgādināja, ka valsts pārstāvjiem ir grūti runāt ar vairākām mazām latviešu biedrībām ārzemēs un tādēļ galvenais sarunu partneris ir PBLA. Latviešu kopība ir ELA – Eiropas latviešu apvienības biedre, savukārt ELA ietilpst PBLA. „Mazās Minsteres” pārstāvjiem un aizstāvjiem nav īsti prātā kaut ko tādu dzirdēt, bet tā nu tas ir, un ir arī pilnīgi saprotami, ka Latvija labprātāk komunicēs ar jumta organizācijām.

Sarunās kārtējo reizi noskaidrojās, ka no Vācijas braukt uz Latviju gribēs vienīgi tie, kuri Latvijā pelnīs tikpat labi kā Vācijā, tie, kas nāks ar izkoptām zināšanām un pieredzi vai arī tie, kas ir apveltīti ar sevišķu ideālismu, kuri spēj arī realizēt

Foto: Ovens Šneiders

Nils Ebdens (pa labi) pasniedz vēstniekam Ilgvaram Kļavam Alberta Spoģa grāmatu „Minsteres Latviešu ģimnazija izdzīvoja”

idejas un nospraustos mērķus. Latvijas ekonomiskais stiprums ir iekļūšana nišās, tomēr LV ir maza un tai grūti izpildīt masīvus pasūtījumus, kaut vai visu atzītā kvalitatīvo bioproduktu piegādašana nekad nenot-

tiktu pietiekamos apmēros, lai izkonkurētu piemēram, Ķīnu.

Vakarā vēstnieks iepriekš rūpīgi sagatavotā prezentācijā pārsteidzoši zinīgai visu vecumu publikai stāstīja par Latvijas ceļu uz eiro. Tas, ka krīze skāra

Latviju agrāk par citām valstīm, piemēram, par Spāniju vai Grieķiju, ļāvis Latvijai veiklāk un ātrāk risināt ekonomikas problēmas. Latvija, piemēram, pat nav izņēmusi visu sev atvēlēto parādu! Publika pauda izbrīnu, cik pacietīgi Latvijas cilvēki ir pieņēmuši daudzos ierobežojumus, nav daudzījuši logus u.tml.. Jautāts tika gan par migrāciju no Latvijas un arī uz Latviju, kas ne vienmēr ir iepriecinoša un lielā mērā ekonomiskas dabas parādība. Vēstnieka viedoklis ir tāds, ka Latvija katrā ziņā sasniegs eiro noteikumus un jau 2014. gadā tur būs eiro, lats jau tagad ir piesaistīts eiro. Pēc oficiālās uzrunas aizsākās jautras sarunas, klātesošie bija sagatavojuši daudz interesantu jautājumu.

Nolēmām, ka tādi braucieni uz atsevišķām latviešu grupiņām no vēstniecības puses ir vēlama un pat nepieciešami, jo sniedz jaunus iespāidus. Minsteres latvieši tiešām bija pagodināti, ka vēstnieks un citi vēstniecības pārstāvji varēja viņus apciemot. Līdz nākamajai reizei!

Zuze K Krēslīņa Sila

LATVIEŠI NORVĒGIJĀ

Lāčplēšu dienas sarīkojums Oslo

Latviešu biedrība Norvēģijā aicināja kopīgi svinēt Lāčplēšu dienu Latvijas vēstniecības telpās 11. novembra pievakarē. Sarīkojumu ievadīja Latvijas vēstnieks Indulis Ābels ar īsu uzrunu par šīs dienas nozīmi. Turpinājumā Ieva Melbārde un Sandra Smiltņiece Ievas ģitaras pavadījumā dziedāja dažas šai dienai piemērotas dziesmas un

lasīja dzeju. Te jāpiemin, ka, dzeju lasot, vajadzētu stāvēt kājās, lai visiem būtu iespēja uztvert tekstu.

Dziedājam kopdziesmas - gan strēlnieku, gan vēlāko laiku kaŗavīru dziesmas. Harijs Valdmānis izteica savas domas, kāpēc mēs svinam 11. novembri un kāpēc to sauc par Lāčplēšu dienu. Minēja Rīgas atbrīvoša-

nu 1919. gada maijā, fon der Golca nodevību, kam sekoja Cēsu kaujas jūnijā, Strazdu muižas pamiers 3. jūlijā un fon der Golca alianse ar krievu virsnieku Bermonte, un viņu uzbrukums Rīgai oktobrī, Latvijas armijas pretuzbrukums 3. novembrī kas ievadīja Bermonta spēku sakāvi un Rīgas pilnīgu atbrīvošanu 11. no-

vembrī, kad skanēja visi Rīgas baznīcu zvani. Lāčplēša kaŗa ordeni nodibināja 1919. gada 11. novembrī, tāpēc arī šo dienu sauc par Lāčplēšu dienu. Viļa Plūdoņa dzejolis: „Še kopā mēs, biedri...” kļuva par Lāčplēšu dziesmu.

Pēc kopīgi nodziedātās Lāčplēšu dziesmas spirdzinājāmie ar tēju, kafiju un cepumiem.

Tad turpinājām kopdziesmas un vakaru nobeidzām, vēstniecības pagalmā iedodot svečites un kopīgi nodziedot: “Pūt, vējiņi...”

Sirsniģis paldies Latviešu biedrībai par organizēšanu un vēstniecībai par telpām šim sirsnīgajam Lāčplēšu dienas sarīkojumam.

V-is

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvijas Ārpolitikas institūta direktoram atsaka vīzu iebraukšanai Krievijā

Latvijas Ārpolitikas institūta direktoram Andrim Sprūdnam (*at-tēlā*), kas gribēja piedalīties Baltijas jūras reģionam veltītā konferencē Sanktpēterburgā, atteikta Krievijas vīza.

“Sākotnējais skaidrojums bija tāds, ka tehnisku iemeslu pēc viņi nevar pieņemt manus dokumentus,” aģentūrai LETA sacīja Sprūdnam. Vīzas atteikums, iespējams, esot skaidrojams ar šā gada augustā ārlietu ministra Edgara Rinkēviča pieņemto lēmumu par Latvijai nevēlamām personām pasludināt bijušo ziņu aģentūras *Regnum* vadītāju Modestu Koļerovu un *Regnum* galvenā redaktora vietnieku Igoru Pavlovski. “Krievija taču nevēlēja palikt parādā par šādu rīcību,” sacīja Sprūdnam.

Sprūdnam iepriekš kaimiņvalstī viesojies vairākkārt. Turklāt šogad viņš Krieviju apmeklējis jau divas reizes - gada sākumā un šā gada jūlijā, un nekāda aizķeršanās ar vīzas noformēšanu viņam nebija radusies.

Saeima pieņem 2013. gada budžetu

Saeima 15. novembrī pēc 12 stundu garas sēdes pieņēma 2013. gada valsts budžetu, vidēja termiņa budžeta ietvaru 2013.-2015. gadam. Budžeta pieņemšana tika sagaidīta ar ovācijām. Ministru prezidents piebilda, ka turp-

māk būtu jāizvairās no prakses - budžetā veikt grozījumus.

Par budžeta pieņemšanu balsoja 55 koalīcijas deputāti, pret bija 38 opozīcijas deputāti.

Kopumā nākamā gada valsts budžeta projektam un to pavaidošajiem likumprojektiem bija iesniegti vairāk nekā 500 priekšlikumi, kuŗus vērtēja gan valdība, gan Saeima.

Prezidenta pilnvaras nav jāpaplašina

Valsts prezidents Andris Bērziņš teica uzrunu Latvijas Universitātē Valsts prezidenta institūcijas 90. gadadienai veltītajā

starptautiskajā konferencē “Latvijas Valsts prezidenta institūcijas darbības izvērtēšana”. Prezidents atzina, ka Satversme Valsts prezidentam ir devusi pietiekamas pilnvaras un to paplašināšana nav nepieciešama, tās iespējams vienīgi precizēt. Šīs pilnvaras nedrīkst paplašināt uz citu varu rēķina. Pēc prezidenta teiktā, jāizvērtē “visi modeļi un iespējas” Valsts prezidenta ievēlēšanas kārtībā. “Vadonības gars un plašas pilnvaras” nav tas, pēc kā būtu jātiecas.

Kalniņu un Klementjevu ievēlē NATO komiteju vadībā

Čehijas galvaspilsētā Prāgā notika NATO Parlamentārās asamblejas (PA) 58. sesija. Pirmo reizi NATO PA vēsturē tās komiteju vadībā ievēlēti Latvijas delegācijas pārstāvji. Latvijas delegācijas vadītājs Ojārs Kalniņš ievēlēts Politiskās komitejas priekšsēža vietnieka amatā, bet Latvijas delegācijas vadītāja vietnieks Ivans Klementjevs - Ekonomikas un drošības komitejas priekšsēža vietnieka amatā un par Ukrainas - NATO parlamentārās padomes locekli.

Eksprezidenti ievēlē atkārtoti

Pēc Ārlietu ministrijas sniegtās informācijas, Starptautiskās Krimināltiesas (SKT) dalībvalstu asamblejas 11. sesijā Hāgā, balsojot 121 dalībvalstij, SKT Cietušo trasta fonda valdē atkārtoti ievēlēja ĀM izvirzītā un atbalstītā kandidāte, bijusī Latvijas Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga, vienīgā no Austrumeiropas valstu grupas. Tās ir apliecinājums bijušās prezidentes līdzšinējai profesionālajai un veiksmīgajai darbībai SKT trasta fondā. Kopumā SKT trasta fonda valdē ir pārstāvēti piecu pasaules lielāko reģionālo grupu pārstāvji. (Trasts ir divpusējs līgums starp novēlētāju un trustiju; (*trustee* - aizbildnis, angļu val. - *Red.*)

Teikmanis Kanadā akcentē Latvijas vēlmi iestāties OECD

Ārlietu ministrijas (ĀM) valsts sekretārs Andris Teikmanis (*at-tēlā*) uzturējās darba vizītē Kana-

dā. Teikmanis diskusijās uzsvēra Latvijas vēlmi iestāties Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā (*OECD*). Politiskajās konsultācijās tika apspriesti aktuālie transatlantiskās sadarbības un Latvijas-Kanadas divpusējās sadarbības jautājumi.

Vizītes laikā Teikmanis piedalījās starptautiskajā drošības forumā Halifaksā, kuŗā vadīja ekspertu diskusiju par attīstības procesiem Krievijā, tikās ar Halifaksas ostas un pašvaldības pārstāvjiem, kā arī ar Kanadas-Baltijas un Ziemeļvalstu parlamentārās sadraudzības grupas vadītāju.

Andris Teikmanis Jaunskotijas provincē atklāja Latvijas goda konsulātu un tikās ar Kanadas latviešu kopienas pārstāvjiem.

Latvijas Okupācijas muzejs Lāčplēša dienā atklāja pagaidu ekspozīciju

Latvijas Okupācijas muzejs 11. novembrī pievakarē, skatot vīru kopas „Vilki” dziesmām, svinīgi atklāja pagaidu ekspozīciju bijušās ASV vēstniecības ēkā Raiņa bulvārī 7. Tā būs muzeja pagaidu mājvieta vismaz divus turpmākos gadus, kamēr notiks *Nākotnes nama* celtniecība.

Sarkanās lentes pārgriešanas gods bija uzticēts Saeimas Okupācijas muzeja atbalsta grupas vadītājai Inesei Laizānei. Atklājot ekspozīciju, viņa sacīja:

„Zīmīgi, ka Okupācijas muzeja pagaidu ekspozīcija tiek atklāta 11. novembrī - Valsts svētku dienā. Muzejs stāsta ne tikai par latviešu tautas ciešanām, bet arī par spēku, ar kuŗu latviešu tauta pretojās okupācijai un pierādīja, ka ir stipra, ka spēj atjaunot savu valsti. Katru gadu arī turpmāk sagaidīsim Lāčplēša dienu kā svētku dienu, kā brīvdienu un šajā dienā būsīm stipri.”

Svinīgas uzrunas teica arī muzeja vadība un izstādes autors vēsturnieks Ojārs Stepens. Vēsturnieks Rītvārs Jansons uzrunā norādīja: „Šis ir vēsturisks brīdis, jo šodien tiek atklāta arī maza daļa jaunās - 2015. gada ekspozīcijas. Šo brīdi tik ļoti ir gaidījuši Jaunās ekspozīcijas ziedotāji un visi muzeja atbalstītāji.”

Jaunizveidotā pagaidu ekspozīcija izkārtota četrās muzeja zālēs, kur ASV diplomātu laikos mēdza notikt dažādi sarīkojumi. Telpas ir četrreiz mazākas nekā pastāvīgajā ēkā Latviešu strēlnieku laukumā, tāpēc ekspozīcija ir vairāk koncentrēta, tomēr apmeklētājiem sniedz pilnīgu pārskatu par Latvijas okupācijas vēsturi. Vitrīnās izstādīti priekšmeti no muzeja krājuma, daudzi no tiem apmeklētājiem apskatei nodoti pirmo reizi.

Būtiski, ka pagaidu ekspozīcijā ir apskatāma neliela daļa no *Nākotnes nama* jaunās ekspozīcijas - paraugstends par okupāciju varu maiņu Latvijā 1941. gada vasarā. Stenda izveidei nepieciešamos līdzekļus ziedojuši Biruta un Augusts Graši. Viņu vārds lasāms pie stenda piestiprinātā plāksnītē. Šādas plāksnītes ar ziedotāju un godināto vai pieminēto personu vārdiem būs redzamas pie ikkatra jaunās ekspozīcijas stenda un objekta.

Raiņa bulvārī 7 turpināsies

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc ritu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

Okupācijas muzeja jaunās ekspozīcijas atklāšana Raiņa bulvārī 7

valsts protokola vizišu uzņemšana. 23. novembrī muzejā viesosies Polijas prezidents. Muzeja Izglītības nodaļa šobrīd aktīvi strādā, lai sagatavotu pagaidu ekspozīcijai pielāgotas nodarbības skolēnu grupām.

Kāds labums no eiro ieviešanas?

Pēc eiro ieviešanas septiņu gadu laikā izdevumi būs ievērojami mazāki nekā ieguvumi. Tālāks labklājības pieaugums gan ir atkarīgs no valsts spējas izmantot eiro ieviešanas priekšrocības, vietnē *makroekonomika.lv* raksta Latvijas Bankas Monetārās politikas pārvaldes Makroekonomikas analīzes daļas vadītāja Santa Bērziņa.

Viņa norāda, ka eiro ieviešana neaizstāj nepieciešamās struktūralās reformas un budžeta prātīgu apsaimniekošanu, to rāda Dienvideiropas valstu bēdīgā pieredze. Taču eirozonā stiprinātā ekonomiskā, fiskālā un finanču politika dod pamatu sagaidīt vairāk līdzsvarotu un spēcīgāku izaugsmi.

Izmantojot Latvijas makroekonomisko modeli, Centrālās bankas speciālisti novērtējuši sagaidāmo Latvijas ekonomikas pieaugumu pēc pievienošanās Eiropas vienotajai valūtai. Efektu lielumu novērtējumi balstīti uz starptautiskiem pētījumiem un citu valstu pieredzi, taču tie lietoja Latvijas ekonomikā atbilstoši tās struktūrai.

Starptautisku pētīnieku novērtējumi liecina, ka viens no būtiskākajiem ieguvumiem, pievienojoties kopīgai valūtas zonai, ir eksporta kāpums, atšķiras vienīgi novērtētie pieauguma lielumi. Latvijas Banka aprēķinos pieņēmusi piesardzīgāko scenāriju, ka eksports pieaugs par 5% vidējā termiņā.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Latvija Forbes sarakstā 40. vietā

Biznesa žurnāla *Forbes* veidotajā uzņēmējdarbībai labvēlīgāko valstu sarakstā Latvija iekļauta 40. vietā, no pagājušā gada nokritoties par trīs vietām.

Forbes®

No Baltijas valstīm visaugstāko vietu ieņem Igaunija, kas sarakstā nonākusi 22. vietā, no pagājušā gada vietas noslidot par sešām.

Savukārt Lietuva ierindojusies 35. vietā, no pagājušā gada pozīcijas indeksā nokritoties par piecām pozīcijām.

Par uzņēmējdarbībai labvēlīgāko valsti *Forbes* veidotajā sarakstā atzīta Jaunzēlande, kas gada laikā pakāpusies par vienu vietu un apsteigusi pagājušā gada līderi Kanadu, kuŗa noslidējusi uz piekto vietu. Otro vietu sarakstā ieņem Dānija, kam seko Honkonga un Singapūra. Vislabvēlīgākie apstākļi uzņēmējdarbībai ir Gvinejā, Čadā un Venecuēlā.

Latvija SVF pirmajam atdos starptautiskā aizdevuma parādus

Pēc Latvijas valdības lūguma saņemšanas par finanču atbalsta sniegšanu 2008. gada nogalē vienotās Eiropas Komisija, Starptautiskais Valūtas fonds, Pasaules Banka, Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka, vairākas Ziemeļvalstis - Dānija, Zviedrija, Somija, Igaunija, Norvēģija, kā arī Čehija un Polija. Latvijai tika piešķirti 7,5 miljardi eiro (5,25 miljardi latu), no kuriem līdz programmas beigām tika izmantoti 4,4 miljardi eiro (3,08 miljardi latu).

21. novembrī darbu Latvijā sāka kārtējā starptautisko aizdevēju – Eiropas Komisijas (EK), Pasaules Bankas un Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) - misija, lai pārliecinātos, kā pēc aizdevuma programmas nobeiguma valsts ievēro visas uzņemtās saistības. Tieši Starptautiskajam Valūtas fondam Latvija līdz gada beigām plāno samaksāt vēl 55,9 miljonus latu, un fonds būs arī pirmais no kreditoriem, kuŗam Latvija nomaksās visus parādus.

Arī pēc šīs otrās aizdevēju misijas EK joprojām sekos līdzītu situācijai Latvijā, un šāda uzraudzība būs līdz brīdim, kad Latvija būs atmaksājusi 70% jeb nedaudz virs diviem miljardiem no kopumā aizņēmumā saņemtajiem 2,9 miljardiem eiro (2,03 miljardi latu).

Valsts svētku pieņemšanā Īrijā uzstājas pianists Andrejs Osokins

17. novembrī Latvijas vēstnieks Īrijā Pēteris Kārlis Elferts ar kundzi Antu Spundi par godu Valsts svētkiem rīkoja pieņemšanu diplomātiskajam korpusam, Īrijas valdības, Īrijas sabiedrības, kā arī latviešu kopienas pārstāvjiem Dublinas mēra rezidencē. Savā uzrunā vēstnieks izcēla latviešu tautas mērķtiecību un drosmi, pasludinot valsts neatkarību 1918. gada 18. novembrī, un

sveica klātesošos Latvijas Republikas Neatkarības pasludināšanas gadadienā.

Sarīkojumā uzstājās pianists Andrejs Osokins (*attēlā*), kas šogad maijā Dublinas Starptautiskajā pianistu konkursā ieguva trešo vietu. Vēstnieks izteica pianistam pateicību par līdzdalību pieņemšanā un pasniedza vēstniecības pateicības rakstu.

Latvijas ražojumi Maskavā

Maskavā 15. novembrī atklāja Latvijas ražojumu tirdzniecības centru *Rižskij dvorik*. Tas atrodas veikalā, kas minēts arī citvalstu tūrisma ceļvežos.

Tveras ielas 14. namā ir slavenākais Maskavas pārtikas veikals, ko tāpat kā 20. gadsimta sākumā, pirmsrevolūcijas laikā, sauc tā kādreizējā īpašnieka vārdā – par Jeļisejeva pārtikas veikalu. Tagad tajā saimnieko pārtikas veikalu ķēde, no tiem septiņos tagad atrodami arī Rīgas produktu stendi. No Latvijā ražotā visvairāk pieprasīta ir piena produkcija. Līdz gada beigām Maskavā tiks atklāti vēl vairāki Rīgas pārtikas stendi, un uzraksts *Rižskij dvorik* būs redzams jau 20. veikalos.

Ugālē būvētās ērģeles skan aiz Latvijas robežām

Jānis Kalniņš ir Ugāles luterāņu draudzes mācītājs un ērģeļu darbnīcas īpašnieks. Ērģeļu būve savā ziņā ir arī bizness. Rets un specifisks bizness, kam Latvijā ir ļoti mazs tirgus. Pasūtījumi tiek meklēti ārzemēs, kur ir ļoti liela konkurence. Tāpēc Ugāles darbnīcā restaurē galvenokārt klavieres, leijierkastes un harmonijas. Nu jau trīs gadus restaurācijā atrodas tikai vienas - Bauskas luterāņu baznīcas ērģeles. Ugāles ērģeļu darbnīcas ražojumu galvenie pasūtītāji šobrīd ir Zviedrijā, Somijā un Norvēģijā. Ugālē būvētie instrumenti skan arī Lietuvā, Francijā un Itālijā. Arī Ventspils Livonijas ordeņa pili atrodas Jāņa Kalniņa un viņa komandas būvētās ērģeles un leijierkaste.

Jānis Kalniņš (*attēlā*) savu arodu apguvis pie Rīgas Doma baznīcas ērģelmeistara Gunāra Dālmaņa. Ugāles darbnīca šovasar nosvinēja divdesmit gadu jubileju. Kopā ar Kalniņu jau vairāk

nekā desmit gadus strādā galdnieki Sandris, Jānis, Aleksandrs un metallmeistars Ivo - visi izcili sava amata meistari. Jaunajām ērģelēm absolūti viss - korpusi, plēšas, vējlādes, stabules un pārējās detaļas - tiek darinātas ar rokām, izmantojot vienkāršas, pašradītas palīgierīces. Ērģeļu detaļas top darbnīcā, bet tās montē pasūtītāja vietā.

Dublinā latvietu Sanita atver rokdarbu veikalu

Latviete **Sanita Ausēja** Īrijā ir kļuvusi par dziju veikaliņa *Sanita's Wool Boutique* saimniece. Tā ir viena no retajām vietām Īrijā, kur latviešu rokdarbnieces var ne tikai pārdot savus izstrādājumus, bet arī nopirkt piecu adāmadatu komplektu zeķu adīšanai.

Sanita Ausēja Dublinā atvērusi rokdarbnieču veikaliņu, kas sevišķi iepriecina vietējās latvietes

Latvietes no senseniem laikiem ir slavenas kā čaklas rokdarbnieces. Šo sirdij tuvo vaļasprieku viņas parasti nepamet novārtā, arī pārcēlušās uz dzīvi citā valstī. Tieši tāpēc Sanita Ausēja piekritusi kļūt par dziju veikaliņa vadītāju, rakstīts Īrijas latviešu portālā www.baltic-ireland.ie.

Sanita's Wool Boutique, kuŗā var nopirkt visu, kas vajadzīgs rokdarbiem – adīšanai, tamborēšanai, izšūšanai un šūšanai, atrodas Dublinā. Plašā izvēlē te rokdarbniecēm pieejama ne tikai Anglijas, Francijas, Spānijas un Vācijas prece, bet arī Latvijas produkcija. Ausējas veikaliņš esot viena no retajām vietām Īrijā, kur var nopirkt piecu adāmadatu komplektu un uzadīt pašas sev zeķes latvietēm ierastā kārtā, jo irietes zeķes adot ar četrām adāmadatām. Veikaliņā var nopirkt arī gatavus mūsu rokdarbnieču izstrādājumus – šalles, rotas, adījumu bērniem, segas un dekorus.

Prasa izglītības ministra demisiju

Izglītības ministrs Roberts Ķīlis nācis klajā ar alternatīvu studiju programmu izvērtējumu, kas saņiknojis vairāku augstskolu vadību. Tās norādījušas, ka alternatīvais izvērtējums ir neprecīzs, tāpēc Ķīlis jānomaina.

Augstskolu ieskatā Ķīlis nometnojis visu Latvijas augstāko izglītību un ar saviem autoritārajiem lēmumiem apdraud augstskolu autonomiju un demokrātiju. Ministrs vēlas iedibināt demokrātiskai valsts pārvaldei svešu politisko lēmumu pieņemšanas praksi.

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*) neprasis ministra demisiju. Dombrovskā ieskatā komunikācijas trūkums starp izglītības un zinātnes ministru Robertu Ķīli un augst-

skolām pagaidām nebūs iemesls, lai rosinātu vairāku augstskolu ierosināto Ķīļa nomainītu. Valdības vadītājs ir pārliecināts, ka ministram ar nozares pārstāvjiem izdosis panākt vienošanos.

Ķīļa aizdomas...

Augstākās izglītības padome (AIP), iespējams, ir viltojusi augstskolu izvērtējuma datus, secinājis izglītības un zinātnes ministrs Roberts Ķīlis. "Visi pārmetumi, kas adresēti man saistībā ar studiju programmu izvērtējumu, patiesībā ir pārmetumi Augstākās izglītības padomei un tās vadītājam Jānim Vētram. Izglītības un zinātnes ministrija pēc publiski pieejamas un viegli paskaidrojamas metodoloģijas veica AIP savākto un autorizēto datu analīzi. Tikai tagad augstskolu pārstāvji ir gatavi atzīt, ka dati bijuši nekorrekti un būtībā viltoti," norāda ministrs. Ķīlis uzsvē, ka tā ir vistiešākā AIP, nevis IZM atbildība un Jānim Vētram - tās vadītājam jāatbild gan saviem kollegām, gan nodokļu maksātājiem par datu ievākšanas apstākļiem, to patiesumu un izmantojamību. Ministrijas rīcībā nonākusi informācija, ka AIP paši ir labojuši ārzemju ekspertu novērtējumus.

Ja apstiprināsies, ka AIP datus ir viltojusi, turklāt ievērojot, ka izvērtējumam iztērēts miljons latu, Ķīlis par to ziņosot Ģenerālprokuratūrai un KNAB, kā arī aicināšot padomi atkāpties un rūpēties par jauna kvalitatīva izvērtējuma nodrošināšanu.

Memoriāls Kārļa Skrastiņa piemiņai

2011. gada 7. septembrī Jaroslavlā lidmašīnas Jak-42 avarijā gāja bojā hokeja vienības *Lokomotiv* spēlētāji un treneri, arī Latvijas izlases kapteinis Kārlis Skrastiņš.

Piemīnas memoriāls bojā gājušajiem hokejistiem

Tunošnas upes krastā par piemīnu hokejistiem izveidots memoriāls - krusts no melnā Urālu granīta. Krusta augstums ir 2,5 metri, un tas atrodas slēgtā betonā un stikla apvalkā, bet pie krusta ir izveidotas kāpnes. Blakus ūdenim uz granīta plāksnes ir uzstādīts akmens, kuŗā iegravēti bojā gājušo vārdi. Uz šī paša akmens upē atradās avarējušās pasažieru lidmašīnas fizelāžas daļa. Akmens kļuva par pieminekļa daļu pēc bojā gājušo hokejistu radnieku lūguma. Kopumā visa kompozīcija būtībā simbolizē hokeja laukumu.

Tapusi filma

„Sapņu komanda 1935”

Drīzumā kinoteātros uz lielā ekrāna būs skatāma režisora Aigara Graubas jaunā spēlfilma „Sapņu komanda 1935”. Filma ir stāsts par apņēmīgu cilvēku - Valdemāru Baumanu, kuŗam bija iecere radīt labu basketbola komandu, ar kuŗu piedalīties un uzvarēt pirmajās Eiropas meistarstacīkstēs basketbolā. Tas arī lieliski izdevās. Latvijas basketbolisti 1935. gadā izcīnīja pirmo Eiropas čempionu titulu, nodrošinot paliekošu vietu pasaules sporta vēsturē.

Filma par tautas traģēdiju

Režisors Viesturs Kairiņš un filmu studija *Mistrus Media* sākuši veidot filmu „Melānijas chronika” par Baltijas tautu deportāciju un staļinisma represijām. Filmas scenārijs veidots pēc rakstnieces

Melānijas Vanagas (*attēlā*) autobiogrāfijas „Veļupes krastā 1941-1957” motīviem. Dienasgrāmatu par savu dzīvi izsūtījumā Vanaga rakstīja Sibīrijas ciematā, kur izaudzināja savu dēlu un arī citu latviešu bērņus. Filmas producenta Ginta Grūbes ieskatā Melānijas Vanagas grāmata ir grandiozs pieminēklis mūsu tautas vēsturei, kas pielīdzināma antiķajai traģēdijai. Tāpēc filmā jābūt stāstam ar dziļu garīgu pamatu – cilvēka personības izaugsmes un liela spēka apliecinājumam. Tā tiks veidota saprotama arī cilvēkiem, kuŗi neko nezina par mūsu vēstures notikumiem. Galveno lomu atveido Šveices aktrise Sabīne Timoteo.

Atgūst nozagtu gleznu

Latvijas Nacionālais mākslas muzejs (LNMM) atguvis pirms 20 gadiem, 1992. gada 12. jūnijā, no muzeja ekspozīcijas nozagto Aleksandra Heibela 19. gadsimta 40. gados gleznoto audeklu „Svētā ģimene” (*attēlā*).

Glezna no ekspozīcijas pazuda dienas laikā, kad muzejs bija atvērts apmeklētājiem. Visus šos gadus muzejam nebija nekādu ziņu par gleznas likteni, un arī zagli policijai neizdevās noskaidrot. Šajā rudenī glezna pēkšņi parādījies mākslas tirgū, kur tā piedāvāta pārdošanai. Muzejam vērsties ar iesniegumu policijā, glezna tika atgūta un ir nonākusi atpakaļ LNMM krājumā.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Krievijas tronmantnieka raudzības

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

“Sestā daļa saus-zemes” - 21 miljons kvadrātkilometru: tāda bija Padomju Savienības platība, kad 1991. gada nogalē tai pienāca gals. *Moscow Times* slejās par Krievijas kādreizējām un tagadējām robežām prāto Renē Nibergs (*Nyberg*), Somijas bijušais vēstnieks Maskavā un Berlīnē. Krievijas platība sarukusi līdz Maskavijas caristes 1648. gada apmēriem. Izveidojušās jaunas robežas, tostarp līnija, kas Krievijas Federāciju atdala no Kazachstānas: tā stiepjas 7000 km garumā - grūti kontrolējama...

Nibergs īpaši piemin Igauniju, Latviju un Lietuvu, kurās PSRS vardarbīgi anektēja 1940. gadā, kam sekoja šo valstu elites iznīdēšana un masveida deportācijas. Raksta autors pauž viedokli, ka “vēsturiskais izlīgums” starp Baltijas valstīm un Krieviju būtu

iedomājams, ja Krievijas Valsts dome oficiāli atzītu šo valstu vardarbīgās aneksijas faktu, bet Baltijas valstis atteiktos no prasībām pēc reparācijām un kompensācijām.

Somu eksdiplomāts gan nelieto terminu “okupācija”, bet viņa priekšlikuma jēga ir skaidra. Taču nelaime ir tā, ka Krievijas Federācijas un tās prezidenta imperiskais pašlepnums izslēdz šāda Valsts domes lēmuma iespēju.

Ne tikai bēdīgi slavenajai profesorei Natālijai Naročņickai, bet arī Kremļa varas svirām pietuvinātiem stratēģiem tik atgādināt, ka mūsdienu Latvijas un Igaunijas zemes saskaņā ar 1721. gada Nīstates miera līgumu tikušas likumīgi iekļautas Krievijas impērijas sastāvā, kad Pēteris I tās nopirka no Zviedrijas karaļa.

Tē ir vērts citēt Krievijas pēdējā kronētā valdnieka - Nikolaja II oficiālo titulu (daļēji, jo tas ir ļoti garš): “Mēs, Viskrievijas, Maskavas, Kijevas, Vladimiras imperā-

tors un patvaldnieks, Kazanārs cars, Polijas cars (karalis.-F. G.), Gruzijas cars, Lietuvas un Somijas lielkņazs, *Estlandijas, Līflandijas, Kurlandijas un Semigallijas* kņazs (hercogs.- F.G.). Un tā tālāk, un tā tālāk.”

Saldiem sapņiem - sapņu tiesa, bet nevardarbīgā kārtā atjaunot **vismaz ietekmi** Baltijā Kremļa cenšas un ne jau bez panākumiem, musinot krievvalodīgos un veicinot zemes uzpirkšanu u.tml.

Tikmēr trīskārt inaugurētais jeb kronētais Krievijas prezidents Putins iekšzemē ievieš tādu kārtību, kas tās pavalstniekiem “liek pamatoti baidīties”, *Moscow Times* slejās raksta Suzane Korka (*Corke*) un Deivids Kramers no *Freedom House* vadības: “Gandrīz katra saruna starp Krievijas pavalstniekiem un ārzemju organizāciju pārstāvjiem par cilvēktiesībām var tagad tikt kvalificēta kā nodevība, par ko draud cietumsods līdz 20 gadiem.”

Freedom House Vašingtonā sa-

rikoja konferenci, kurā tika salīdzināti “pret ekstrēmismu vērsti likumi” Krievijā, Ķīnā un Pakistānā. Un izrādījās, ka Krievijā šāds likums ir visbargākais.

Tas vēl nav viss. Kā raksta *Laika/BL* lasītājiem pazīstamais eksperts Pols Goubls, portālā www.nakanune.ru ziņots, ka vairāki vadoši Krievijas psihiatri iesaka atdzīvīnāt Brežņeva laika likumu, kas paredzēja disidentus un režīma kritiķus ievietot psihiatriskās slimnīcās. Tātad - smadzeņu skalošana vārda tiešā nozīmē!

Nevis iedomātas, bet reālas veselības problēmas acīmredzot moka pašu diezgan autoritāro Krievijas prezidentu Vladimīru Putinu. *Moscow Times* slejās rakstīti, ka septembrī, kad Vladivostokā notika APEC virsotņu apspriede, Putins redzēts klibojam, ģimīs bijis saviebtis sāpju grimasē. Pēc šīs konferences Putins vairs nebrauc katru dienu uz Kremli, kur t. s. Senāta pili atrodas viņa kabinets, bet pārsvarā uzturas savā ārpusē rezidencē Novo-Ogarevo. Nācās atcelt vairākas ielānotas oficiālas ārzemju turnejas - uz Turkmēnistānu, Turciju, Indiju un Pakistānu.

4. novembrī, kad svin Krievijas jaunais valsts svētkus, atceroties 1612. gada uzvaru pār poļiem, Putinam bija Sarkanajā laukumā jānoliek vainags pie Miņina un Požarska pieminekļa. Viņa gaita bija nedroša, un varēja manīt, ka viņš “nav OK”. Putins bija tērpies pārāk platā mētelī, un ļoti iespējams, ka viņa ķermenis ir iezīmēts ortopēdiskā korsetē.

Putins nupat nosvinēja 60 gadu jubileju. Ja ar viņu kaut kas notiks, kurš pārņems varas grožus? Lietpratīgi vērotāji spriež, ka Putina tuvākajā apkaimē “visi zog” un nav spēcīgu personību, kas varētu stāties viņa vietā. Izņemot varbūt Sergeju Šoigu - ilggadējo ārkārtas situāciju ministru, ko Putins tagad iecēlis aizsardzības ministra amatā. Viņš ir enerģisks, strādīgs, režīmam uzticīgs, nav īpaši “sasmērējies”. Tas nekas, ka Šoigu ir nekrievs, skaitās budists. Nekrievs Kremli nebūtu jaunums. Keizariene Katrīna Lielā bija tīrasiņu vāciete. Staļins, kā zināms, bija gruzīns un reizē - īpaši pēc 1934. gada - lielkrievu šovinists.

Vai tagad pienācis laiks tronmantnieka raudzībām?

Franks Gordons

Kārlis Streips

VIEGLĀK IR BRĒKT

Demagoģijas galvenā iezīme ir nevis aplūkot lietas būtību, bet gan „bliezt” ar savu sakāmo pilnīgi neatkarīgi no visa pārējā. Šonedēļ demagoģijas sakarā varam aplūkot vienu procesu manā tēvzemē Latvijā, otru - manā dzimtenē ASV.

Latvijā runa ir par izglītību un ar to saistītajiem jautājumiem. Atjaunotās valsts mūžā grūti atcerēties enerģiskāku izglītības un zinātnes ministru par pašreizējo - Robertu Kīli. R. Kīlis pārstāv Reformu partiju (RP), kas reizēm šķiet gatava iet pāri likumiem, lai ieviestu dažādas reformas. Iespējams, šī degsme daļēji ir iekvēlojusies tāpēc, ka RP reitings kopš pērnajām Saeimas vēlēšanām ir iekritis dziļā pagrabā un arvien vairāk rādās, vai tikai šī partija nav tāds vienreizējais lietošanas objekts un tāpēc tai ar reformām ir jāsteidzas. Taču tas nav šī raksta temats. Roberts Kīlis ir augsti izglītotā persona ar Keimbridžas universitātē Lielbritānijā iegūtu doktora gradu, pēc profesijas ir sociālantropologs, tātad - cilvēks, kas urķējas pa sabiedrību un cenšas izpētīt, kāpēc tā ir tāda, kāda tā ir.

Mūsu ministram, starp citu, ir arī visnotaļ ass raksturs. Kādreizējais Valsts prezidenta kancelejas un Valsts prezidenta Stratēģiskās analīzes komisijas vadītājs (prezidenta Valža Zatlēra laikā) nav cilvēks, kuram ir īpaši daudz pacietības muļķiem vai veltīgai laika tērēšanai un garai muldēšanai. Tostarp ministrs ir arī nācis klajā ar domu, ka būtībā kādas divas trešdaļas augstskolu mūsu valstī mierīgi varētu *klapēt ciet* un tāpēc nevienam *gabals nenokritis*. Šim paziņojumam sekoja Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) veikts

pētījums par dažādiem studiju novirzieniem augstākās izglītības sistēmā, un arī tur tika konstatēts, ka pietiekami daudzām studiju programmām īsti nav pamatojuma.

Augstākās izglītības aprindās šo spriedumu uztvēra apmēram tā, it kā ministrs Kīlis smalko aprindu banketā būtu palaidis purkšķi. Kā gan šis cilvēks vispār uzdrīkstas par mums tā runāt?! Liepājas universitātes (jā, pilsētā, kurā ir apmēram 80 tūkst. iedzīvotāju, ir arī universitāte) rektors Jānis Rimšāns aizrunājās pat tik tālu, ka ministru vajagot sūdzēt tiesā.

Acīmredzot saprotot, ka tiesas prāvas mūsu valstī mēdz turpināties gadiem ilgi, akadēmiskie *grandi* ir nonākuši pie citas stratēģijas, proti - pieprasīt ministra demisiju. Nu jau to ir paguvušas izdarīt veselas sešas augstskolas, Latvijas Rektoru padome, kā arī Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) studenti un pat Latvijas Studentu apvienība. Doma visos gadījumos ir bijusi aptuveni viena un tā pati - ministrijas metodoloģija, pētījot studiju programmu kvalitāti vai tās trūkumu, neesot bijusi gluži pareizā, vispār tā neesot notikusi pareizajā laikā, pareizāk būtu to visu vērtēt citādā veidā u.tml. Augstākās izglītības padome pati veikusi pētījumu par kvalitāti, ministrijai vispār nekādu alternatīvu pētījumu neesot vajadzējis veikt u.tml.

Kas šajā litānijā ir pazudis? Pazudis ir jautājums par to, ka būtībā ministram Kīlim ir taisnība. Latvijā augstākās izglītības sistēma nebūt nav *perfektākā* no visām iespējamām sistēmām, lai arī ko par to domātu sistēmas lielle *bosi*, un tas ir, ļoti, ļoti maigi teikts. Jo ministrs ir pamatoti konstatējis, ka Latvijā nav nevienas augstskolas, kas būtu ieskaitīta pasaules pirmajā tūkstošniekā. Ar viena cil-

vēka kāju un roku pirkstiem nepietīktu, lai saskaitītu tos gadījumus, kuŗos uzņēmēji no dažnedažādām jomām presē ir teikuši, ka tam, ko māca Latvijas augstskolās, ar īsto dzīvi uzņēmējdarbībā ir visnotaļ attāls sakars, - tur būtu vajadzīgi ļoti daudzu cilvēku kāju un roku pirksti.

Sen tiek runāts, ka jaunieši dzēnas pakal „vieglai” izglītībai humānitarajās zinātnēs, katastrofāli pietrūkst eksakto zinātņu speciālistu. Ir arī, manuprāt, nevajadzīga dublēšana. Pagājušā gadsimta 90. gadu beigās Latvijas Medicīnas akadēmijā, šķiet, tika nospriests, ka būt universitātei ir smalkāk nekā būt akadēmijai, un tā pārtapa par Rīgas Stradiņa universitāti. Būtība te ir tāda, ka RSU tagad māca ne tikai mediķus, bet arī žurnālistus, politologus, sociologus u.tml., savukārt, kad LMA bija kļuvusi par RSU, Latvijas Universitātē sāka mācīt medicīnu. Protams, konkurence ir laba lieta, bet konkrēti manā darba lauciņā, proti, žurnālistikā, jau visnotaļ sen pirmajā semestrā lekcijā esmu spiests studentiem teikt, ka viņi profesijā lielākoties nestrādās, jo laikrakstu un žurnālu mūsu valstī ir tik, cik ir, piedevām lielākoties ar profesionālu žurnālistiku šī jēdziena klasiskajā izpratnē tie nenodarbojas. Kur visi šie ļaudis pēc augstskolas pabeigšanas paliek? Kāds Latvijas Radio producers, kad par to runājām, nopūtās: „Pie mums viņi nenonāk”. Nenonāk lielākoties tāpēc, ka LU Komunikāciju studiju fakultāte no jauniešiem cenšas izveidot nevis žurnālistus, bet gan komunikāciju studiju teorētiķus, un šie profesionāļi ir daudz mazāk vajadzīgi, bet vai šāds process būtu jānodrošina vairākās augstskolās?

Daudz kas mūsu izglītības sistēmā nav kārtībā. Rektoru pado-

mei un it īpaši dažādām studentu organizācijām derētu paklusēt par metodoloģiju un paskatīties patiesībai acīs. Protams, nevienam nav patīkami, ja kāds atnāk un pasaka, ka tas, ko viņš dara, ir *priekš kāķiem*, bet tas nav galvenais. Ministrija piedāvāja valsts finansējumu atņemt 162 no valstī spēkā esošajām 836 augstākās izglītības studiju programmām (19,2%), jo tām nav nepieciešamās kvalitātes. No zila gaisa ministrs un ministrija šo lēmumu neizrāva, un ļaut par metodoloģiju brīdi, kad piektā daļa programmu ir sliktas, tomēr ir tas pats, kas, mājai degot, brēkt, ka ugunsdzēsēji nelieto īsto *šlauku* un nav atbraukuši istajos ratos. Runa te lielā mērā ir par naudu (nākas konstatēt, ka iepriekš minētie „sašutušie” rektori ir visnotaļ dāsni atalgotas personas, piem., LU rektors Mārcis Auziņš pērn algā saņēmis gandrīz 5800 latus mēnesī, un tas ir krietni vairāk nekā saņem Valsts prezidents vai Ministru prezidents). Taču galvenais te ir apzināties, ka augstākās izglītības sistēmai var būt tikai viens patiess mērķis - izglītēt nākamās paaudzes, lai tās būtu konkurētspējīgas mūsdienu ļoti aktīvajā un globālizētajā pasaulē. Ne velti tie, kuŗi uz to ir spējīgi un kuŗi var to atļauties, studē ārzemēs. Tas pats Roberts Kīlis nebūtu varējis Latvijas Universitātē iegūt tikpat labu doktora līmeņa izglītību sociālantropoloģijā, kādu viņš ieguva Keimbridžā, un droši vien nav vajadzīgs piebilst, ka atšķirībā no LU Keimbridža ir viena no pasaules vislabākajām universitātēm. Protams, negribu teikt, ka Latvijas augstākās izglītības sistēmā viss ir draņķīgi, tajā darbojas ļoti, ļoti daudz cilvēku, kuŗi savu darbu dara ar visaugstāko pienākuma apziņu un ne jau par īpaši lielu samaksu. Taču tajās jomās, kur kvalitāte klibo, nevajadzētu brēkt, ka vērtējums ir bijis nepareizs, bet būtu jāsaprot, ka tas nozīmē, ka

arī attiecīgo jomu studentu zināšanas nebūs vislabākās. Var jau studentus dreijāt citu pēc cita, it kā tā būtu rūpniecības prece, bet kam tāda prece ir vajadzīga? Turpinot līdzības, eksporta tirgos tā ne tik nav vajadzīga.

Jā, ministrs droši vien varētu būt mazliet „piezemētāks” savos izteikumos. Taču, lai kaut ko panāktu, reizēm ir vajadzīga drusku lielāka bikstīšana. Jāceļ, arī dāsni apmaksātie rektori saprot, ka galvenais ir izglītības kvalitāte, nevis vārdi, kādus ministrs izvēlas, lai skaidrotu savu viedokli.

Bet Amerikas Savienotajās Valstīs nākamajās dienās pēc prezidenta Baraka Obamas pārvēlēšanas ļaudis, galvenokārt Amerikas dienvidu pavalstīs, sāka vākt parakstus par izstāšanos no ASV. ASV Konstitūcijā (starp citu, atšķirībā no Padomju savienības konstitūcijas) par izstāšanos no savienības nekas nav teikts. Nopietnāk uztverama ir to ASV biznesa gigantu bļautīšanās, kuŗi izdeva pasakaini daudz naudas, lai panāktu B. Obamas neievēšanu un ASV Senāta nonākšanu biznesam it kā daudz draudzīgākās Republikāņu partijas rokās. Viesnīcnieks un realitātes šovu varonis Donalds Tramps aizrunājās pat līdz saucienam pēc „revolūcijas”. Vēl nopietnāk uztverama ir persona, vārdā Džons Šatners (vada picu tirgošanas uzņēmumu *Papa John's*), kas teicis, ka viņa uzņēmums nekādi nevar atļauties tos apmēram astoņus miljonus dolaru, kas būs vajadzīgi, lai darbiniekiem nodrošinātu Valsts prezidenta veselības apdrošināšanas reformu programmā paredzēto palīdzību (ja Obama būtu zaudējis, Mīts Romnijs, vismaz pats kādreiz to solījis, programmu būtu atcēlis vispār). Cik daudz naudas *Papa John's* pērn nopelnīja? Aptuveni divus miljardus dolaru.

(*Nobeigums 9. lpp.*)

Maza nācija zaudē raksturu

Pamazām latvieši zaudē savu atšķirīgo raksturu, galvenokārt pašu vainas pēc, slīgstot pasivitātē un ārpusniekam neizskaidrojamā letarģijā, vienotības un biedriskuma trūkumā un sarūkošā nacionālā lepnumā. Cik līdzīga Latvija ir Izraēlai?

[..] Ir jauki pasēdēt kafējnīcā, baudot gardas kūkas ar vecās pasaules garšu. Rīgas vecpilsēta ir galvenokārt tūristu mērķis. Tur atrodas iespaidīgas valdības ēkas, kuŗām ir simt gadu un vairāk. Gandrīz viss vecpilsētā balstās uz tūrisma, ieskaitot dzintara rotas, koka piemiņlietas, izšuvumus, kaklarotas un citus suvenirus. Pilsētas daļā uz ziemeļiem no Brīvības pieminekļa, kas slejas debesīs kopš 1935. gada, joprojām atrodas komunistu valdīšanas laika zīmes, atgādinot tos drūmos gadu desmitus, kas beidzās 1991. gadā.

Mēs sēžam kafējnīcā šajā pilsetas daļā un vērojam ielu. "Saki man," ierunājas mana sieva, kas dzimusi Rīgā, "vai garāmgājējos tu vari atšķirt latviešus un krievus?"

Jāsaprot, ka gan etniskie latvieši, gan krievi – visi ir neatkarīgās Latvijas iedzīvotāji. Latvija ir Eiropas Savienības dalībvalsts. [..]

Šis jautājums nerodas gadījuma pēc. Aiz tā ir saprotamas bailes un bažas, ka Latvijas tēls, tās cilvēciskā ainava ātri mainās. Šī Baltijas valsts, kas brīvību no komunistu režīma žņaugiem atguva tikai pirms 21 gada, nav spējusi īstenot savu atgūto brīvību, savu ekonomisko potenciālu, nav spējusi virzīties uz priekšu un kļūt par eiropisku valsti pilnā šā vārda nozīmē, par Eiropas Savienības dabisku daļu.

Nogurusī Latvija nespēj pretoties skarbjam demografiskajam procesam un lēnām atgriežas pie krievu lāča krūts. Latvija

atkal ir pakļauta okupācijai – šoreiz krievi masveidā steidzas okupēt Latviju, uzpērkot nekustamos īpašumus un pakāpeniski mainot tās tēlu, pēc būtības to atkal pārvēršot par atjaunotu krievu republiku.

Ne tikai garāmgājēju valoda, pusei viņu runājot krieviski, bet arī kafējnīcās sēdošo uzvedības veids, atšķirības kultūrā un mentalitātē ļauj atšķirt latviešus no krieviem. Latviešu izsmalcinātība salīdzinājumā ar krievu skarbumu, latviešu elegantie tērpi salīdzinājumā ar krievu stila lētumu, latviešu atturība un pieklājība salīdzinājumā ar krievu pļāpīgumu. Tas viss sācis sajaukties.

Arī jaunie latvieši dod savu pienesumu šajā straujajā pārveidē. Viņi pamet savu valsti, meklējot iztikšanu un nākotni Rietumos, vienaldzīgi pret savas tēvzemes likstām. Viņu draugi, kas nav aizbraukuši, saprot, ka krievu valodas prasme ir vēlama ikdienas dzīvē pašu valstī.

Jau šodien aptuveni puse Latvijas iedzīvotāju ir krieviski runājoši krievi. Viņi ieradušies, lai nopirktu mitekļus un citus īpašumus un justos kā noteicēji visās jomās. Daudzi tika atstāti uz Latviju pēc padomju režīma ierosmes, kad Latvija vēl bija Padomju Savienības daļa. Taču daudzi ir ieradušies pēc komunistu imperijas sabrukuma un Latvijas neatkarības atjaunošanas, lai izmantotu pievilcīgās republikas administratīvo trauslumu.

Viņu klātie ir jūtama gandrīz visur, un nebūs ilgi, līdz viņi būs iedzīvotāju vairākums šajā Baltijas valstī. Viņu izturēšanās jau tagad ir izaicinoša, robežojoties ar kundziskumu. Jūrmala, labi pazīstamā kūrortpilsēta Rīgas tuvumā, ir krievu apmetne pilnā vārda nozīmē. Krievi ir nopirkuši tur gandrīz visas vasarnīcas.

Šobrīd parlaments Rīgā ir atlicis eksperimentu padarīt krievu valodu par otru oficiālo valodu Latvijā, bet cik ilgi? Kā teikts, latvieši pakāpeniski zaudē savu atšķirīgo raksturu, galvenokārt pašu vainas pēc, slīgstot ārzemniekam neizskaidrojamā pasivitātē un letarģijā, vienotības un biedriskuma trūkumā un sarūkošā nacionālā lepnumā.

Kāds manis satikts latviešu ārsts, pārlūkojis savas valsts un tautas stāvokli, pauda nožēlu, ka "jau tagad šī vairs nav tā pati mūsu Latvija, tā ir cita Latvija, kas zaudējusi savu lepnumu, savu identitāti". "Mana Latvija ir zaudēta. Latvija vairs nevēlas neko darīt, saduroties ar krievu plūsmu." (Izcēlums mūsu – red.)

Mums, ebrējiem, ir dalītas jūtas pret latviešiem, kuŗi, kā zināms, sadarbojās ar vācu iebrucējiem Otrā pasaules karā ebrēju slepkavošanā un tagad kopj Rumbulas un Biķernieku nāves laukus, kur tika nogalināti desmitiem tūkstošu cilvēku.

No otras puses, dažā ziņā Latvija līdzinās Izraēlai. Tās ir divas mazas nacionālas valstis, kuŗu identitāti apdraud tautas no ārpuses un kuŗās šo pašu ārpuses tautu mazākuma procents aug no gada gadā.

Latvijā, kā teikts, krieviskošanas process ir draudīgs līdz pat latviešu tautas, tās valodas un kultūras mantojuma izšķīdināšanai. Tas ir drauds, kuŗa atlikšanu var panākt tikai atkārtota nacionāla atmoda.

Josi Ahimeirs, bijušais Izraēlas parlamenta deputāts un Žabotinska institūta ģenerāldirektors

(Raksts publicēts avīzē *The Jerusalem Post*, tulkojis Valdis Bērziņš.) Pateicamies *Latvijas Avīzei* par sadarbību šās publikācijas tapšanā.

Josi Ahimeirs – pārliecināts nacionālists

1943. gadā Jeruzalemē dzimušais Josi (Josefs) Ahimeirs ir pazīstams politiķis un žurnālists. Žurnālistikā plašāk pazīstams gan ir viņa vecākais brālis – 1938. gadā dzimušais Jakovs Ahimeirs, ilggadējs TV reportieris un moderators. Taču, raksturojot *Jerusalem Post* raksta autoru Josi Ahimeiru, īpaši jāievēro, ka abu brāļu tēvs bija Aba Ahimeirs (1897-1962), kuŗš pirms Otrā pasaules kara Palestīnā, kas bija britu mandāta teritorija, labējā cionistu revizionistu partijā pārstāvēja t. s. maksimālistu strāvojumu un 1930. gadā nodibināja *Brit habiryonim* (Dumpinieku savienību), kas darbojās pagrīdē. Savā laicīgajā (nevis reliģiskajā) nacionālismā viņš pārspēja cionisma revizionisma pamatlicēju V. Žabotinski, kas savu jaunatnes organizāciju *Betar* nodibināja 1923. gadā Rīgā, kur kādu laiku bija tās globālais centrs. Nu tas tā, pie reizes... Vārdu sakot, Josi Ahimeirs uzauga nacionālistiskā gaisotnē. No 1969. līdz 1984. gadam viņš bija laikraksta *Maariv* žurnālists. No 1988. līdz 1992. gadam – Izraēlas premjērministra Ichaka Šamira kancelejas direktors. Josi Ahimeirs ir ideoloģiskā žurnāla *Ha Umma* (Nācija) galvenais redaktors un Žabotinska institūta ģenerāldirektors. Būdam pārliecināts nacionālists, Josi Ahimeirs atbalsta pašreizējo Izraēlas premjērmministru Benjaminu Netanjahu, bet norobežojas no reliģiskajiem „mesianistiem”.

Franks Gordons

Nav tautas nacionālā spēka...

Mani satriec Josi Ahimeira raksts *Latvijas Avīzes* 26. oktobra numurā. Tur ir tik daudz skaidra redzējuma par Latvijas kultūras, valodas un latviskās dzīves ziņas pašreizējo bojāeju!

Nemīgtai krievu agresijai un mūsu kultūras noniecināšanai pretim stāv latviešu autoritāšu vienaldzība, trulums un ciniskums. Nav vairs nekā no pirmskara lielās mīlestības un lepnuma par savu tautu, tās vēsturi, tik grūti izcīnīto brīvību un patstāvību. Mūsu jaunatnei, mūsu politiķiem trūkst gribas, intereses un vēlēšanās cīnīties par Latviju un tās neatkarību no Krievijas. Un kur gan lai viņi šo cīņas garu būtu ieguvuši, ja 50 gadus neviens viņiem nav mācījis Latvijas vēsturi? Mīlestība pret savu tautu dzimst ar zināšanām par mūsu senču grūto eksistenci dažādās okupācijās 700 gadu garumā, kad latviešu tauta pastāvēja un izdzīvoja savu gara mantu aizsegā, darba tikumā un bezkompromisa tēvzemes mīlestībā.

Es uzaugu t. s. Ulmaņa laikos, kad mīlestība pret savu tautu un tēvzemi bija pirmais bauslis dzīves filozofijā. Pašreizējā Saeimas iztapība krieviem man nav ne pieņemama, ne saprotama. Liekas, Nacionālā apvienība ir vienīgā patriotiskā partija Saeimā. Bet *Vienotības* rindas ar Solvitu Āboltiņu priekšgalā iet kopsoli ar *Saskaņas centru* un balso viņu interesēs. Arī Valdis Zatlers, liekas, pārdevis savu sirdi un lojalitāti krieviem. Mēs neglābjami ejam bojā, jo vairs nav tautas nacionālā spēka, kas turētos pretim krievu agresijai. Vai arī Saeimas locekļi ir pārāk aizņēmti, skaitot un dalot naudu, un valsts un tautas posts viņus atstāj vienaldzīgus.

Ir tikai īsa laika jautājums, kad te atkal valdīs krievi, viņu valoda un viņu nauda. Latviešiem tad atkal nebūs nekādas teikšanas. Latvijas valsts ar prezidentu un Saeimu priekšgalā, latviešu kultūra un valoda kopā ar latviešu tautu piederēs pagātnes miglai... Vai ir vēl iespēja **Trešajai** atmodai, kā to iesaka Josi Ahimeirs?

Aina Rodriguez-Mata

Emīlijas Margrietas Desainis stipendija

Katra cilvēka lielākā bagātība - viņa zelts ir godam nodzīvotie gadi, jo īpaši tad, ja mūžs pavadīts, nesavtīgi mīlot sev tuvos, savu tēvzemi un Dievu. Šādu cilvēku laimējies sastapt Vitolu fondam - nu jau vairākus gadus fonda ziedotāju pulkā ir Emīlija Desainis, kuŗas mūžs aizsācies 1913. gadā Rīgā. Šogad sirmajai kundzei aprit 99 gadi. Ir tik daudz pieredzēts, tik daudz pārdzīvots, taču dzīvesprieku, optimismu un vēlmi allaž darīt labu palīdzējusi saglabāt ticība Dievam un pārliecība par Viņa visaptverīgo spēku.

Emīlijas vecāki ir no Zemgales, no Līvberzes. Pirms Pirmā pasaules kara ģimene pārcēlās uz Rīgu, bet kara laikā tēva darbavietu – Vagonu rūpnīcu pārcēla uz Ukrainu. Pēc kara atceļā uz Latviju tēvs nomira ar tīfu, un Emīlija ar māti palika divas vien. Viņas atgriezās Līvberzē, un tur sākās Emīlijas skolas gaitas. Pēc dažiem gadiem māte apprecējās otrreiz un ģimene pārcēlās uz Rīgu, kur meitene turpināja mācības Katoļu skolā.

Taču jau agri - 18 gadu vecumā - sākās Emīlijas darba gaitas - viņa strādāja „Rīgas audumā”. Lai arī darbs nebija viegls, Emīlija pati šos gadus atceras ar prieku. Možs prāts, griba darboties un mīlestība uz dziesmu liek kļūt par aktīvu dziedātāju kori, ko vada izcilais komponists un diriģents Jānis Norvilis. Neaizmirstama uz visu mūžu kļūst piedalīšanās Dziesmu svētkos. Emīlijai ļoti patika apmeklēt arī operu, baletu, koncertus un teātra izrādes. Atskatoties uz nodzīvotajiem gadiem, viņa pati atzīst, ka tas bijis viņas mūža skaistākais laiks - jaunība, darba un dziesmu prieks, māksla, teātris un, pats galvenais, - dzīve brīvā Latvijā, savā zemē, savā Tēvzemē.

Diemžēl, tuvojoties Otrā pasaules kara beigām, Latviju nācās atstāt un dzīvot bēgļu nometnēs Vācijā. Vēlāk Emīlija nokļuva ASV, Bostonā. Sākums bija grūts, taču cerības viņa nekad nezaudēja. Drīz viņa sāka strādāt pilsētas laboratorijā, uzlabojās sadzīves apstākļi, atva-

Emīlija Desainis ar savu labo draugu un palīdzi Rutu

līnājumos varēja ceļot.

Kad Latvija kļuva brīva, Emīlija katru gadu apciemoja tēvzemi. Pirmo reizi tas notika 1992. gadā, pēdējoreiz - 2006. gadā 94 gadu vecumā. Nu gadi un veselība liedz doties tālajā ceļā, taču domās un labajos dar-

bos Emīlijas kundze joprojām ir kopā ar savu zemi, ar senču dzimto pusi Līvberzi, ar kuŗu viņu vieno neredzamas, bet stipras saites. Šobrīd Emīlijas kundze labprāt klausās radio, skatās koncertu un operu pārraides televīzijā un ar sava labā drau-

ga un palīga Rutas palīdzību nezaudē saikni ar Latviju.

Emīlija Desainis ir palīdzējusi izskoloties vienam mežniecības studentam, nu pienākusi kārtā nākamajam, un Latvijai atkal ir cerības kļūt bagātākai ar jaunu speciālistu, kuŗš kops un mīlēs mežu, vienu no mūsu zemes bagātībām.

Emīlijas Desainis dzīves pamats ir ticība Dievam un pašaušanās uz Viņa gādību. Dievs allaž viņu rosinājis uz labiem darbiem, licis ticēt, cerēt un mīlēt, un Emīlijas kundze ir pārliecināta, ka iespēja palīdzēt citiem arī ir Dieva dāvana, jo „mēs esam radīti labiem darbiem, kuŗus Dievs iepriekš sagatavojis, lai mēs tajos dzīvotu. (Ef 2:8-10)

Ticība dod spēkus. Ticība virza uz mērķi. Ticība palīdz izdzīvot, visu uzlūkot ar mīlestību un atvērt dvēseli labajam. Zemes dzīvi izprast un mīlēt tā, kā to spēj Emīlija Desainis, var, vienīgi allaž paturot prātā debesis. Bet tās, kā zināms, mums ir kopīgas. Un arī Dievs.

Vita Diķe

Ekslibris Rīgas Latviešu biedrības namā

Šā gada 1. novembrī Rīgas Latviešu biedrības Baltajā zālē atklāja Rīgas ekslibristu kluba izstādi „Ex-libris dzīvo 2012”. Klubs darbību sāka 1976. gadā Grāmatu draugu biedrības paspārnē. Tajā darbojās gan mākslinieki grafiķi Otto Mednis, Zigurds Zuze, Aleksejs Jupatovs,

Dainis Rožkalns, Richards Skrubis, Imants Ozoliņš, Elita Vilima u.c., gan grāmatzīmju kolekcionāri (Rita Pommere ar kaķiem ekslibrī, Gaida Šilinska ar gudrības simbolu – pūcēm), gan vienkārši grāmatu mīļotāji. Pēc RLB nama atgūšanas pag. gs. 90. gados klubs pastāvīgu mājvietu rada biedrības namā Merķeļa ielā 13.

Ekslibris ir grāmatas piederības zīme. Grāmatzīmes pirmsākumi meklējami jau senajā

Pirmā rindā: Ina Inta Liniņa-Ozoliņa, interesente, Inese Sudare, Dzidra Skrube, Erna Saleniece – kluba prezidente, Ilgnese Avotiņa, Elza Stalidzāne. Otrā rindā: Imants Ozoliņš, V. Iljins, Guntis Gailītis- RLB priekšsēdētājs, Artūrs Kiršfelds, interesents

Ēģiptē uz papirusa ruļļiem. Arī viduslaikos ar roku rakstītajās un vēlāk jau iespiedtechnikās pavairotajās grāmatās ir atroda-

mas īpašuma zīmes. Tā kā grāmatas bija dārgas, tās varēja atļauties tikai krāt klostros un mantojuma kārtā aristokrātu ģimenēs nodot no paaudzes paaudzē pēcnācējiem, un grāmatzīmes veidojās no šo dzimtu ģerboņiem. Šādas grāmatzīmes bija atrodamas arī Latvijas teritorijā muižu bibliotēkās. Par pirmā latviešu ekslibra autoru uzskata grafiķi Richardu Zariņu, kas to zīmējis savai sievai, bet pēdējā laikā šis fakts tiek apstrīdēts, jo esot atrasta grāmatzīme no 19. gs. 50. gadiem.

Pašlaik ar šo interesanto mākslas veidu aizraujas vairāki vecākās paaudzes autori - Dzidra Ezergaile, Elza Stalidzāne, Artūrs Kiršfelds. Grafiķis Imants Ozoliņš ir pāri par 3500 ekslibru autoru un cer tos kādreiz izdot grāmatā. Iepriecinoša ir vēsts, ka šim žanram pievērsušies vidējās paaudzes autori – Māris Andrejs Eizāns, Elita Viliama,

bet Ilgnese Avotiņa Rozentāla mākslas vidusskolā audzina jaunus ekslibristus.

Arī šodien katram sevi cienošam bibliotēkas īpašniekam būtu nepieciešama sava īpašuma zīme, jo grāmatas ir tāda lieta, kas ātri atrod jaunū mājvietu svešos plauktos. Tagad gan apgalvo, ka visi lasīs virtuālās grāmatas, taču arī tajās var ievietot savu personisko ekslibri.

Iepriekšējā kluba izstādē notika pirms septiņiem gadiem šajās pašās telpās. Tajā piedalījās ne tikai mākslinieki, bet arī kolekcionāri. Šoreiz izstādē pārstāvēti deviņi mākslinieki – Dzidra Ezergaile, Elza Stalidzāne, Imants Ozoliņš, Artūrs Kiršfelds, Andrejs Māris Eizāns, Ilgnese Avotiņa, Vjačeslavs Celešs, Juris Neimanis un Inese Sudare. Galvenokārt apskatāmi mākslinieku pēdējo gadu darbi, kuri iepriekš nav bijuši izstādīti.

Ina Inta Liniņa-Ozoliņa

Par apiešanos ar piemiņu

Atceroties Andri Kadeģi

Kas raksta pēcvārdu, ietekmē palikušo domas par aizgājēju.

Dzirdot tālrunī no saskumšajiem Edītes un Jāņa Annusiem, ka miris Andris Kadeģis, satrūkstos. Vai tiešām pagājis tik ilgs laiks, kopš viņš vēl bija starp mums? Atmiņā uzplauksnī jautrs: „Hej, kā tev iet?” - satiekoties vecpilsētā.

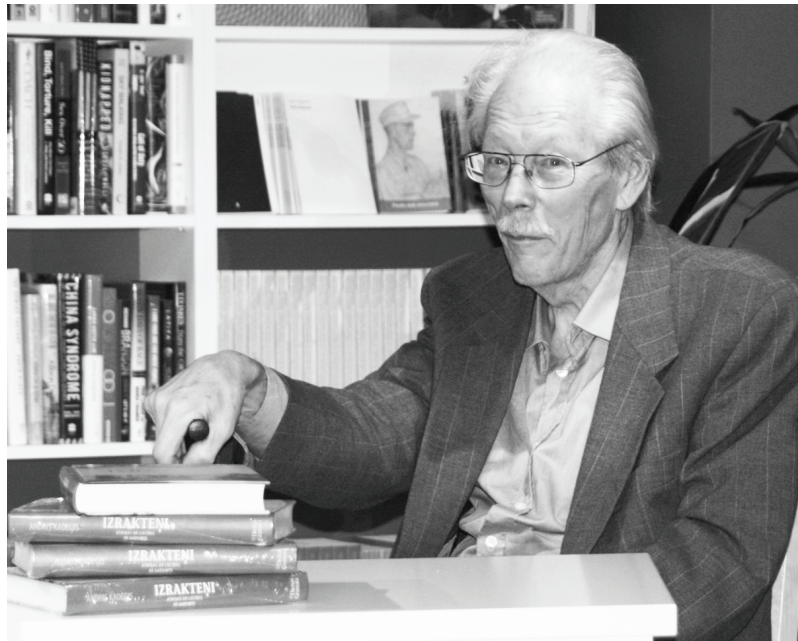
Tad nodziedāta Jāņu nakts kopā ar viņu un Valteru Nollendorfu, daudzie abituriji, PBLA dziesmu dienas 1984. gadā Minsterē, LCM (Latviešu centrs Minsterē) celšana, darbs MLG; MLG izstādes veidošana 1999. gadā ar viņu, Ojāru Rozīti un Artūru Cipuli šeit un Dailes teātrī Rīgā.

Pēdējā redzēšanās bija 2011. gada 18. novembrī, atklājot grāmatu – savā stilā un saturā lielisko autobiografiju „Izraktenī”, ko viņš savējiem atdeva par velti. (Atzīstos, parasti baidos no autobiografijām.)

Tad it kā pavisam nejausi ieausta sekvenca, kas vairāk pastāsta par cilvēku A. K., kurš, slimojot ar Parkinsona slimību, netaisnā - 2012. gada 21. septembrī 78 gadu vecumā beidza elpot.

Bija 1986. gada septembris un LCM atklāšana. Ļaudis, meitenes tautastērpos, koris. Andris, būdams LCM valdes priekšsēdis, uzrunāja auditoriju: „Mēs jums nododam LCM, lai jūs to piepildītu ar dzīvību.” Teikums, kas aiznodomātās funkcijas grib sasniegt prātu. Toreiz laikam ikkatrs jutāmies uzrunāti! Andris žaketē ar gaišumu, šarmu un svaigām idejām. No viņa varēja pārlēkt dzirksts, ka bija jāsaka: „Labi, esmu ar mieru! Darīsim to.”

Andris piedzima 1933. gadā Liepājā. Karš piespieda 1944. gadā emigrēt uz Vāciju, no kurienes viņš 1950. gadā devās pie saviem radiem uz Ņudžersiju

Andris Kadeģis

Amerikā. Strādāja, beidza ģimnaziju. Saņēma t. s. ārzemju studenta stipendiju četriem gadiem. Uzsāka medicīnas studijas Rudgersa universitātē, ieguva bakalaura gradu. No 1956. līdz 1962. gadam studēja Ludviga Maksimiliāna universitātē Minchenē. 1962. gadā promocija – medicīnas doktors (*Dr. med.*). 1963. gadā atgriezās ASV, strādāja dažādās slimnīcās. 1964. gadā noslēdza laulību ar medicīnas doktoru Renāti *Böhlke*. 1966. gadā Kadeģi iesauca ASV Bruņotajos spēkos. Līdz 1968. gadam viņš bija galvenais patoloģists ASV Gaisa spēku slimnīcā *Wheeler* Libijā. 1979. gadā pārcēlās uz Vāciju. Ģimenē bērni Jāņa, Tots, Niks mācījās Minsteres Latviešu ģimnazijā. No 1982. līdz 2003. gadam kopā ar Dr. Hamani darbojās privātp praksē Veclārā, Dienvidvācijā. No 1982. līdz 1990. gadam bija vadošā persona PBLA un Latviešu tautas kopībā, iniciatoru grupas dalībnieks LCM celša-

nā. Palīdzēja savākt 1,2 miljonus DM centra un MLG būvei.

Dzīve vienmēr ir kāda cilvēka pieredzes summa. Un, ja kāds piedzīvojis tik daudz, cik Andris, tad tas droši ir mazāk pieejams arogancei un lepnumam. Un vai Andra tieksme spīdēt sabiedrībā, reizēm nostumjot citus malā, nepielaižot pie vārda un daudzo talantu dēļ pieņemot, ka viņš ir eksperts vai visās nozarēs, - sveŗ tik smagi? Nē. Tie, manuprāt, ir pipari attiecībās, ja vien saredz nedrošību un ievainojamību aiz tā.

Ar degsmi, lai neteiktu, kritisku tēvu zemes mīlestību, Andris, sākot ar 1989. gadu un 1990. gada sākumu, pievērsās Latvijas politikai un piedalījās tajā, meklējot sadarbību neatkarības veidošanā. Viņa viedokļi diskusijās par labo un vēl trūkstošo Latvijā būtu bijuši ierakstu vērti.

Esam zaudējuši draugu.

Pēteris Pūrmalis

Sarkanbaltsarkano lentīšu akcija

Jau piekto gadu Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija organizē sarkanbaltsarkano lentīšu locīšanas un dališanas akciju. Arī Daugavas Vanagu Centrālās Valdes pārstāvība piedalās šajā akcijā jau vairākus gadus. Šogad salocītās lentītes ar labu draugu gādību ir aizceļojušas pie Ņujorkas Daugavas Vanagiem. Pārējās priesēs

leģionārus un citus interesentus. Kamēr lentītes vēl ir pieejamas, ikviens ir laipni aicināts iegriezties Pārstāvībā, Mārstaļu ielā 5, un tās saņemt.

Sveiksīm un godāsim mūsu Latviju svētkos.

Solvita Sekste,
Daugavas Vanagu Centrālās Valdes Pārstāvības Latvijā vadītāja

Latvijas Saeimas Prezidija atzinības raksti latviešu valodas mācībspēkiem Čehijā

Latvijas Saeimas priekšsēde Solvita Āboltaņa 9. un 10. oktobrī pēc Čehijas parlamenta Deputātu palātas priekšsēdes Miroslavas Němcovas (*Miroslava Němcová*) ielūguma uzturējās oficiālā vizītē Čehu Republikas galvaspilsētā Prāgā. Latvijas Republikas vēstniecībā S. Āboltaņa 9. oktobrī tikās ar latviešu kopienas pārstāvjiem un Čehijā dzīvojošiem latviešu valodas un kultūras atbalstītājiem un pasniedza Saeimas Prezidija atzinības rakstu Radegastam Parolekam (prof. *PhDr. Radegast Parolek, DrSc.*) pateicībā par latviešu literatūras tulkošanas tradīciju iedibināšanu, Pāvelam Šollam (*Mgr. Pavel Šoll, Ph. D.*) par nozīmīgu ieguldījumu Kārļa universitātes Baltistikas nodaļas attīstīšanā un stiprināšanā, Tomāšam Hoskovecam (*doc. RNDr. Tomáš Hoskovec, CSc.*) par Baltistikas nodaļas Masarika universitātē Brno izveidošanu, Vaidam Šeferim (*Vaidas Šeferis, Dr. phil.*) par nozīmīgu ieguldījumu Baltistikas nodaļas Masarika universitātē Brno stiprināšanā un Sarmai Ginterei par latviešu valodas mācīšanu studentiem Prāgas Kārļa universitātes Baltistikas nodaļā.

Pāvels Šolls ir ilggadējs lektors Kārļa universitātē Prāgā. Viņam ir plašas zināšanas un izcils pēdējais talants. Studenti gan viņu, gan Sarmu Ginterei ļoti guldījumu Kārļa universitātes Baltistikas nodaļas attīstīšanā un stiprināšanā, Tomāšam Hoskovecam (*doc. RNDr. Tomáš Hoskovec, CSc.*) par Baltistikas nodaļas Masarika universitātē Brno izveidošanu, Vaidam Šeferim (*Vaidas Šeferis, Dr. phil.*) par nozīmīgu ieguldījumu Baltistikas nodaļas Masarika universitātē Brno stiprināšanā un Sarmai Ginterei par latviešu valodas mācīšanu studentiem Prāgas Kārļa universitātes Baltistikas nodaļā.

Pāvels Šolls ir ilggadējs lektors Kārļa universitātē Prāgā. Viņam ir plašas zināšanas un izcils pēdējais talants. Studenti gan viņu, gan Sarmu Ginterei ļoti

Latvijas Saeimas priekšsēde Solvita Āboltaņa (vidū) 9. oktobrī pasniedza Saeimas atzinības rakstu Prāgas Kārļa universitātē mācībspēkiem Sarmai Ginterei un Pāvelam Šollam

Foto: Robert Zlatohlávek

ciena. Dažkārt vakaros pēc lekcijām viņi visi kopā dodas vakariņās. Studenti bieži viesojas pie Sarmas viņas dzīvoklī.

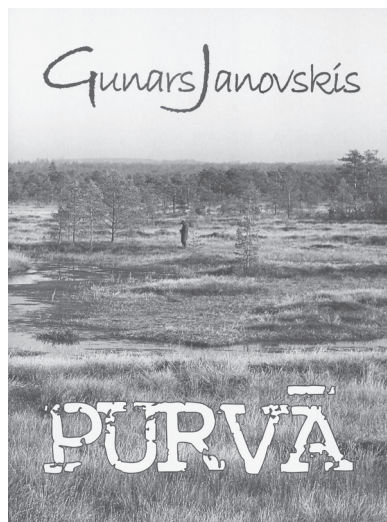
Pāvels Šolls pērn ļoti sekmīgi aizstāvēja doktora disertāciju, ko bija rakstījis vairākus gadus, jo nepārtraukti vajadzēja palīdzēt arī citiem, un atteikt viņš nevienam neprot. Sarma viņam varēja diezgan daudz palīdzēt tulkojot un secināja, ka rakstīt disertāciju nav nemaz tik neinteresanti un sausi, kā viņai bija šķitis, vairāk nekā desmit gadu strādājot Ministeres universitātē.

Pāvels Šolls ir saņēmis daudz Latvijas augstāko instanču Goda rakstus, tagad tiem pievienojās Latvijas Saeimas atzinības raksts.

Zvaigznīte Gintere

Liels purvs, plašs romāns

Gunars Janovskis, *Purvā, Laika Grāmata, izdota apgādā SIA „Vesta-LK”, 2012. g., 606 lpp.*

„Zalves purvs ir liels. Vai tiešām tik liels?” Ar tādiem vārdiem Gunars Janovskis iesāk romāna *Purvā* pirmo daļu. 230 lappuses tālāk, otrās daļas sākumā rakstniekam šaubu par purva lielumu vairs nav nekādu. Zalves purvs tā susinātāju acīs ir ne vien liels, tas ir milzīgs. Milzīgais purvs tad nu pieprasa par sevi attiecīgi biezu romānu. Kopā ar Zigmunda Skujiņa ievadvārdiem, romāna sākotnējā izdevēja Helmara Rudziša 1983. un 1996. gada vēstulēm autoram un autora atraitnes pastāstījumu par romāna tapšanas apstākļiem grāmatas apjoms pārsniedz 600 lappuses.

Kad trimdas daiļliterāti pirmajos mītnes zemēs pavadītajos gadu desmitos bija paguvuši gan pievērsties turienes latviešu dzīvei, gan arī Latvijas un mūsu tautas pagātnes tematam, 70. gados uzpeldēja pa futuristiskai ievirzei, rakstniekiem ne vien saucot pēc savas dzimtenes brīvības, bet arī iztēlojoties, kāda nākotnes brīvā Latvija varētu būt. 1975. gadā apgāds „Grāmatu Draugs” izdeva Teodora Zeltiņa romānu *Nu ir tā stunda*. Stunda, protams, bija Latvijas neatkarības atgūšanas stunda, kad trimdniekiem pavērās reāla iespēja doties mājās. Zīmīgi, ka šī „stunda” sakrita ar Zeltiņa nāves stundu – 1991. gada 23. augustu. 1978. gads iezīmējās ar Andreja Egliša Gotlandes Dzesmu svētkos teikto mudi: *Mums jātiec pāri*. Latvijas nākotni Egliis nesaskatīja bez šiem „mums”.

No tā paša 1978. līdz 1980. gadam Gunars Janovskis Anglijā sarakstīja romāna *Purvā* pirmo da-

ļu, ko 1981. gadā apgāds „Grāmatu Draugs” izdeva grāmatā. Janovskis liek romāna darbībai risināties 1988. gadā neatkarību atguvušā Latvijā. Uzņēmīgs 1955. gadā Toronto dzimis psihologs Arvids Graumalis atgriežas tēvzemē un attiecīgajās iestādēs panāk, ka viņa rīcībā tiek nodoti pāris simti cietumnieku, ar kuriem aņamzemes paplašināšanas nolūkā nosusināt Zalves purvu. Cietumniekiem par darbu, labu uzvedību un klausīšanu priekšniekam tiek piedāvāta ne vien neliela atlīdzība, bet arī daļēja soda atlaide – puse no nosēzama laika.

Romāna pirmā daļa saista ar to, kādu autors iedomājas brīvību atguvušo Latviju. Daži viņa zīlējumi piepildījušies. Mainīti ielu nosaukumi, griežas „daudzpartiju karuselī”. Daži citi piepildījušies pa pusei: atpakaļ patiesi nācis vecais lats, bet tā vērtība ir lielāka par ASV dolara vērtību. Visvairāk tomēr ir tādu zīlējumu, kas pret dzīves īstenību sanākuši galīgi šķērsām. Laba daļa krievu aizbraukuši, viņu vietā „straumēm vien” atgriežas Otrā kara bēgļi vai, precīzāk, viņu bērni un mazbērni. Kāda robežkomisija piešķir Latvijai Pleskavu, tā ka Latvijas austrumu robeža nav vis Zilupe, bet ir Veļikaja. Ai, ai, – īstenībā nevis Pleskavu ieguvām, bet Abreni norakstījām! Rakstnieks iedomājas jauno Latviju kā zemi, kas nevar iztikt bez politiskiem ieslodzītajiem. Cietuma priekšnieks Graumalim saka: „Neviena iekārta nevar pastāvēt, neierobežojot savus aktīvos un tādā bīstamos pretiniekus.” – Tiesa, tagadējais Eiropas Parlamenta deputāts Alfreds Rubiks savu laiku nosēdēja gan, bet vai ir bijis vēl kāds?

1981. gadā grāmatā iespiestā pirmā daļa beidzas ar pabeigtiem priekšdarbiem purva susināšanai un ar mācītāja vadītu garīgu rituālu pirms pirmā lāpstas dūruma. Grāmata prasīt prasījās turpinājuma. Tomēr līdz turpinājuma uzrakstīšanai, kas kļuva par Gunara Janovska raženā mūža pēdējo lielo darbu, pagāja piecpadsmit gadu. Kā jaunās grāmatas otrās daļas ievadā pastāsta pats autors, viņu pārliecinājuši ekologu paudumi, ka purvu nosusināšana uzlūkojama par nevēlamu iejaukšanos

dabas norisēs. Jādomā, ka rakstnieku būs ietekmējusi arī atziņa, ka Latvijā jau tagad ir gana daudz neapstrādātas zemes un ka papildu zemes iegūšana lauksaimniecībai nemaz nav vajadzīga. Un ko iesākt ar pirmajā daļā ietvertajiem pieņēmumiem, kāda varētu būt nākotnes Latvija, kas, nākotnei pārtopot par tagadni, izrādījās maldīgi? Janovskis izšķīrās pirmo daļu nepārstrādāt. Viņš saka: „Pieņemsim, ka es... otro daļu rakstu, kad vēl ir 1982. gads un man tā tad nav zināmi nesenās vēstures patiesie un negaidītie notikumi.”

Gunara Janovska darbu cienītājus romāns *Purvā* nepievils. Tiek uzturēta spriedze, ne Graumalim, nedz viņa vīriem, nedz lasītājam nezino, vai purva susināšanas eksperiments ar nepārstrādāto darbaspēku izdosies jeb vai kāds agrāk vai vēlāk aizmuks, noziēgsies vai sagādās kādas citas nepatīkamas Graumalim un saviem biedriem. Kā vienam darbu vadītājam pastāvēt, kaut vai ar diviem palīgiem, šaubīga rakstura masas priekšā? Vai ar viņu pagodināšanu, konsekventi viņus dēvējot par sodītājiem, bet ne par noziedzniekiem, panāks cerēto? Labi iezīmēta vietas un vides atmosfera: purvs ir tālu ne vien no Rīgas, bet pat no tuvākās dzelzceļa stacijas Lones, rodas tāluma, sava veida izolētības sajūta. Dzīvīgi, patīkami ir daudzie dialogi. Trūkst gan romantiskās līnijas. Līdz kādai 400. lappusei sieviešu tēli vispār paliek kaut kur pašā periferijā. Tad purva baraku tuvumā tiek uzcelta ēciņa, kur ik pa reizei, ciemos atbraucot, pārnakšņot sodīto sievietēm. Rakstnieka izteiktā dzīvošana vīriešu pasaulē, kur augstākā cilvēciskā īpašība un sasniegums nav nekāda veida mīlestība, bet ir citam cita paciešana un atturēšanās no vardarbības, būs bijis iemesls izdevējam Helmaram Rudzītim rakstīt Janovskim: „Nākošo darbu tomēr rakstiet tādu liris-kāku, kā *Uz neatgriešanos* vai *Ines*. Norunāts?”

Janovska kolēģa un draugs Zigmunds Skujiņš grāmatas ievadā raksta: „Būtu muļķīgi iedomāties, ka Gunara tēlotais purvs ir daži simti hektaru nomaļā Latvija stūrī. Arī būt cietumniekam ne vienmēr

nozīmē sēdēt ieslodzītā cietuma kamerā. Stāsts ir par mums visiem. Un par mūsu morālo stāju.”

Te gribas piebilst, ka „vienkāršajam” lasītājam, kam labāk par visu patīk tīrais realisms, izsekošana romāna fabulai, visu ņemot „ar pliku roku”, nekādas grūtības nesagādās. Ja negribam būt, Zigmunda Skujiņa vārdu lietojot, „muļķīgi” un gribam sacerējumu uzskatīt par allegoriju, varam aizdomāties līdz zināmai robežai, aiz kuņas skaidrojumu sāk trūkt. Varam uzskatīt purvu par komunistu pamesto Latviju, kas tagad jāsaved kārtībā. Galvenais Latvijas savedējs kārtībā tad nu iznāk tautietis no trimdas kā virziens noteicējs un vietējie latvieši, kuņas netaisnā iepriekšējā vara sasēdinājuši būros. Purva susināšana ir Latvijas atjaunotne. Tomēr konsekventi tvert romānu kā allegoriju būs grūti, jo allegorijai tas ikdienas norišu attēlošanā ir par detalētu, lai ikvienai detaļai varētu piešķirt kādu simbolisku lomu lielās kopallegorijas veidojumā.

Grūti zināt, vai „piesieties” romāna varonim Graumalim, kuņš jaunus gados Toronto latviešu sēdīšanas skolā varētu arī nebūt saņēmis plašu literāru izglītību, jeb vai aizrādīt rakstniekam Gunaram Janovskim par aplamību 487. lappusei lasāmajā teikumā: „Graumalis atcerējās Salnāja romānā lasītu teicienu, ka ir lietas, kuņas nokārtojas pašas.” Pirm-

kārt, tāda romānu autora Salnāja latviešiem nekad nav bijis, ir gan bijis Ģirts Salnais. Šo rindu rakstītājs nav ne tuvu tik čakls un apzinīgs, lai „izķemmētu” visus šos Salnā romānus, pārbaudot, vai Salnājam piedēvētais teikums kādā no tiem tiešām ir patvēries. Daudz ticamāk, ka Graumalis resp. Janovskis būs iedomājies 1948. gadā izdotā Knuta Lesiņa noveļu un humoresku krājuma virsrakstu *Lietas, kas kārtojas pašas*. Lai Gunars Janovskis viņsaule piedod par tāda sīkuma celšanu gaismā, bet kritiķiem jau kādreiz niez nagi...

Vairākums lasītāju romānu sākt lasīt no sākuma un beidz lasīt beigās. Esot gan arī tādi, kas vispirms uzmetot acis beigām, brīnumaini! Vēl citi grāmatu vispirms izšķīrstot un „ielasoties” šur un tur pirms izšķīršanās, vai lasīt to no sākuma līdz beigām. Lai šīs trešās kategorijas lasītājus *Purvā* lasīšanā iedrošinātu, iesaku vispirms uzšķīrt ēdamkarotes notēlojumu 98. lappuses garākajā rindkopā, sodīto jautājumus un izsauzienus pēc viņu atļaušanas no cietuma atkārtotajā runā 117. lappuses apakšā un ironiju par padomju laiku 447. lappuses garākajā rindkopā.

304. lappuse lasām, ka Graumali „bija sagūstījis purvs un nelaida vairs vaļā”. Atliek novēlēt, lai Gunara Janovska romāns ar tā lasītājiem izrikojas tieši tāpat, kā purvs apgājās ar Graumali.

Eduards Silkalns

Visas Latvijā iznākušās grāmatas varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas Jums piesūtīs pa pastu. SIA „L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050 Tāl. +371 67223294

Tālrunis +371 67227248

E-pasts: lgramata@lgramata.lv

ATMIŅU SASKAŅA

Pirms dažiem gadiem apgāda „Zvaigzne” izdotajā dokumentālajā grāmatā „Hitlera dosjē” ir aprakstīti saistoši notikumi, ik diena un daudzi cilvēki Hitlera tiešā tuvumā Otrā pasaules kara laikā.

Nesen, lasot šo grāmatu, uzmanību saistīja vārds – *Frau Christian*, kuŗa minēta par vienu no Hitlera četrām sekretārēm. Tagad, atskatoties uz notikumiem kādu gadu pēc Otrā pasaules kara, kad dzīvoju Vācijā, bēgļu nometnē Lībekā, – izrādās, esmu šo kundzi personiski satīcis un pat ciemojies viņas ģimenē Toreiz neko vairāk par šo ģimeni nezināju kā tikai to, ka, krievu armijai tuvojoties, tā izbēgusi no Berlīnes un radusi patvērumu Lībekā, angļu ieņemtajā Vācijas zonā.

Lībeka pēc kara bija bēgļu pārpildīta, jo latviešu nometnēs vien atradās ap 6000 personu, nedaudz igauņu, lietuvieši, arī poļi. Vēl vairāki desmiti tūkstošu vācu iedzīvotāju no Vācijas austrumu apgabaliem. Tie galvenokārt bija novirzīti uz ciematiem Lībekas apkārtnē.

No angļu gūsta, internēšanas nometnes Ostfrīzlandē, tiku ārā jau 1946. gada janvārī, pārgērbies puslīdz civilās drēbēs. Tādas mums atdeva uzņēmīgi latviešu bēgļi no Lībekas, kuŗi ar lielu, drēbēm pilnu kravas mašīnu apbraukāja nometnes. Ar gaužām lēnu, saremontētu vilcienu aizbraucu uz Braunšveigu, kur bija liela latviešu nometne. Te paliku tikai dažas nedēļas, līdz bēgļu sarakstos atradu savus Auces radniekus – Norišus. Viņi dzīvoja lielā nometnē Lībekā, un mēs sākām sarakstīties. Vēstules ceļoja diezgan lēni, bet pasts tomēr darbojās. Abi Noriši aicināja mani turp, un atkal ar pārpildītu vilcienu braucu uz Lībeku.

Lielajās Mēzenes kazarmās Marlištrāsē tolaik mitinājās ap 2500 – 3000 latviešu bēgļu. Nometne atradās Lībekas austrumu nomalē. Apmēram 2-3 kilometrus tālāk bija angļu-krievu okupācijas zonu robeža. Lībekā darbojās krievu konsulāts, kuŗā visi darbinieki bija augsti NKVD virsnieki. Tie bieži ieradās baltiešu nometnēs un aicināja braukt mājās uz dzimteni.

Mēzenes nometnē man izgādāja DP kartīti, un nu es skaitījos civilais bēglis ar angļu – amerikāņu aprūpes organizācijas priekšrocībām. Te, nometnē, mums visiem ik dienas deva spēcinošas

zupas, baltmaizi, tā ka jutos labi paēdis. Saņēmām arī tādas CARE paciņas ar visādiem gardumiem, kafiju utt.

Nometnes vadība man piedāvāja darbu par pastnieku, un tā nu es ik dienas izšķiroju no vācu iestādēm saņemtās vēstules un avīzes un iznēsāju tās adresātiem. Tādējādi iznāca satikt daudzus latviešus un ar tiem parunāties.

Brīvajās dienās pa reizei aizgāju uz nelielo kinoteātri tepat Marlištrāsē turpinājumā. Man patika skatīt romantiskās vācu pirmskara filmas ar skaistām ainavām, senatnīgām pilsētiņām. Teātri ievēroju kādu glīti ģērbušos vācu meiteni, kuŗa te strādāja par vietu ierādītāju. Vairākas reizes najausi dzirdēju arī viņas vārdu – Rozi. Uzrakstīju īsu vēstuli un nosūtīju to pēc teātra adreses, minot meitenes vārdu. Pēc neilga laika saņēmu vēstuli ar pozitīvu atbildi, ka mēs varētu tikties viņas ģimenes dzīvoklī, izrādās, netālu no Mēzenes nometnes. Zināju, ka vāciešiem tolaik klājās grūti – trūka pārtikas. Viss pārākams tikai uz kartītēm. Valdība garantēja 1450 kalorijas dienā. Tāpēc sagatavoju nelielu paciņu ar dažiem amerikāņu konserviem, kukulīti maizes un norunātā dienā ieradās ciemos kādas 20. gs. 30. gados celtas villas dzīvoklī.

Durvis atvēra Rozi un iepazīstināja mani ar savu mammu, ap 45 gadu vecu, inteligentu cienījama izskata kundzi, un abām māsām – viena jaunāka, otra vecāka. Rozi likās esam vidējā, ap 19 gadu, un viņas vārds īsteni bija – *Rosemarie Christian*. Nodevu mazo paciņu, un tad runājam par bēgļu gaitām, kara postu.

Frau Christian tikai īsumā pastāstīja, ka ģimene dzīvojusi Berlīnē, bet, kad krievi 1945. gada aprīlī uzsāka lielo ofensīvu un tuvojās Berlīnei, viņa savas meitas tūlīt nosūtījusi uz Lībeku cerībā, ka tur ieradīsies angļu – amerikāņu karaspēks. Atceros viņas vārdus: *Ich wollte nicht meine Mädels den Russen vorsetzen* (Es negribēju savas meitenes atdot krieviem). Kā pati tikusi ārā no Berlīnes, par to viņa neko nestāstīja. Minēja tikai, ka meiteņu tēvs esot pulkvedis un atrodies angļu rokās Flensburgā. Uz turieni pašas kara beigās devās lielāka virsnieku grupa, kuŗiem bija nodoms izveidot jaunu valdību, uzņemt sakarus ar Sabiedroto armijām, kuŗas strauji tuvojās. Tas sīki aprakstīts vēstures grāmatās.

Ar Rozmariju tikāmies vairākas reizes, un, tā kā pavasaris toreiz bija jauks, ar vilcienu izbraucām ārā, Lībekas apkārtnē. Staiģājām pa maziem lauku ceļiem, vērojām dabu, idilliskos nenopostītos ciematus, pilsētiņas, nedomājām par nākotni.

Jūnija sākumā Mēzenes nometnē satiku trīs latviešu puīšus, bijušos karavīrus, kuŗi rikojās doties uz Zviedriju. Viņiem esot sarunāts kāds vācu zvejnieks, kuŗš apsolījis par labu samaksu (drēbes, nauda) aizvest līdz Dienvidzviedrijas krastiem un gaišajā

Raksta autors Laimons Niedre savas atmiņu grāmatas „Kā tadā spoguļi...” atvēršanas svētkos 2010. gadā Auces novada bibliotēkā. Grāmatā aprakstīta Laimona Niedres bērnība, skolas laiks, sekojošie kara gadi, iesaukums vācu armijā – darba dienestā. Pēc tam – latviešu vienībās, atkāpšanās kaujas Pomerānijā, Meklenburgā, nokļūšana pie amerikāņiem, gūsts. Visbeidzot dzīve bēgļu nometnēs, līdz rodas iespēja nokļūt Zviedrijā

vasaras naktī tur izcelt plūdmalē. Puīši meklēja ceturto daļibnieku un piedāvāja šo iespēju man. Pārrunājām to kopā ar maniem radīņiem Norišiem un nolēmām, ka braukšu līdzi. Vācijā par Zviedriju dzirdēja tikai pozitīvas ziņas. No turienes nāca visādi palīdzības sūtījumi, arī pasta satiksmē darbojās. Latviešu bēgļi Zviedrijā darbojās ļoti aktīvi un vēstulēs rakstīja par humāno uzņemšanu, labām darba iespējām utt.

To visu pastāstīju Rozmarijai, un arī viņa piekrita šo iespēju izmantot. Norunājām, ka, tikko būšu Zviedrijā iekārtojies, tā aicināšu viņu turp. Abi bijām jauni, un dzīve tikko sākās, tikai nākot-

ne nezināma. Tā nu kādā siltā, bet lietainā jūnija vakarā ieradāmies mazā zvejnieku ostā ziemeļos no Lībekas un ar nelielu zvejas kuteri devāmies ceļā. To vadīja pats īpašnieks, vecs zvejnieks pusmūža gados kopā ar līdzīgu palīgu. Mēs, četri puīši, gulējām, snaudām zem jumta kajītē, motors mierīgi pukšķēja, jūra bija gluda. No rīta pie apvāršņa vērojām Dānijas piekrasti, vēlāk jau tālu ziemeļu pusē – Zviedrijas krastu. Novakarē atradāmies, kā vēlāk konstatēju kartē, kaut kur starp *Ystad* un *Simrishamn* pilsētu. Braucām lēnām, diezgan tuvu Zviedrijas krastiem. Pamazām

resi un dažu minūšu laikā biju pie radiņiem.

Pēc pāris dienām pieteicos policijā, ka esmu bēglis no Austrumvācijas. Pagāja nedēļa, un es saņēmu bēgļa pasi. Man iedeva arī pilnīgi jaunu apģērba kārtu – kurpes, veļu, uzvalku, vasaras mēteļi. Darba pārvalde izkārtāja strādāšanu netālā kūdras purvā, un es sāku pelnīt pirmo naudu. Darbavietas vēlāk mainījās, tāpat arī dzīves apstākļi. Pamazām iekārtojies uz ilgu palikšanu *Botkyrka* pagastā, Stokholmas tuvumā.

Ar Rozmariju kādu laiku sarakstījos, bet šie sakari pamazām apsīka. Nav vairs atmiņā iemesli. Varbūt attālumam bija par lielu? Tā šie 1947. gada pavasara notikumi no atmiņas pilnīgi izgaisa, līdz tagad – vairāk nekā pēc 60 gadiem grāmatā „Hitlera dosjē” ieraudzīju *Frau Christian* vārdu. Man tagad nav vairs šaubu, ka minētā kundze tiešām ir bijusi viena no grāmatā minētām četrām Hitlera sekretārēm. Lielajās vēstures grāmatās, piemēram, *Corn. Ryan* – „Beidzamā cīņa, 1945. gada aprīlī”, *Anthony Beevor* – *The Downfall 1945* ir attēlots, kā pēc Hitlera pašnāvības ap 200 cilvēku lielais bunkura personāls (sekretāres, apsardze, virsnieki) sadalījušies mazākās vienībās un 30. aprīļa naktī devušies uz rietumu pusi cauri krievu apņemamam. Vienai daļai tumsas aizsegā tas arī izdevās, bet citi izklidināti, saņemti gūstā vai krituši. Nedaudz tālāk, pie Elbas un Magdeburgas, stāvēja amerikāņu armijas vienības, un lielā steigā turp devās milzīgas civilo bēgļu un karavīru grupas.

Grāmatā „Hitlera dosjē” ir isa *Frau Christian* biogrāfija, kuŗā minēts, ka viņa 1. maijā nokļuvusi Rietumos, tāpat sasniegusi amerikāņu vienības. Grāmatā publicēta arī isa pulkveža *Christian* biogrāfija. Saskan ar to, ko cienījamā kundze toreiz – 1947. gada pavasarī Lībekā man stāstīja.

Laimonis Niedre

No redakcijas

Nepilnus sešdesmit gadus pēc kara beigām Krievijas arhīvos tiek atrasts ārkārtīgi neparasts vēsturisks dokuments: Hitlera dosjē.

Tas ir sarakstīts tikai un vienīgi Josifa Staļina vajadzībām, un padomju gūstā NKVD uzraudzībā savas atmiņas tajā ir sakopojusi Otto Ginše un Heincs Linge. Abi SS virsnieki ilgus gadus ir uzturējušies visticšākajā Ādolfa Hitlera tuvumā. Viņu blīvajā stāstījumā ir ne tikai daudz līdz šim nezināmu detaļu par Hitlera politiku un kara vadību; tas bez izpušķojumiem parāda reālos apstākļus arī Hitlera tuvāko lokā. Tādējādi „Hitlera dosjē” neapstrīdami ir viens no iespaidīgākajiem vēstures avotiem, kas mums vēstī par Trešo reichu.

Kopš 2005. gadā iznākusi vācu vēsturnieku Matiasa Ūla un Henrika Eberles sagatavotā grāmata „*Das Buch Hitler*” („Hitlera grāmata”), kuŗā Krievijas arhīvos atrastais slepenais dokuments publicēts kopā ar plašiem komentāriem. Šis izdevums tulkojots daudzās valodās un piedziņojis sensacionālus panākumus Lielbritānijā, ASV, Vācijā, Francijā, Krievijā, Spānijā, Itālijā, Dānijā, Norvēģijā un citās valstīs.

(Turpināts no 5. lpp.)

VIEGLĀK IR BRĒKT

Cik daudz naudas pieder pašam Dž. Šatneram? Apmēram 240 miljoni dolaru. Viņam par apdrošināšanu un veselības aprūpi nav jāuztraucas, bet apgalvot, ka no diviem miljardiem nevar atlicināt astoņus miljonus? Labrīt!

Te nu notiek tas pats, kas ar augstāko izglītību Latvijā. Vieglāk ir brēkt un nedarīt neko. Latvijā runa ir par jauniešu izglītošanu. Amerikā runa ir par prātam neapņēmu kaunu, ka tik bagāta valsts nespēj nodrošināt veselības aprūpi saviem pilsoņiem. Doma, kas dveš no Amerikas bagātākajiem cilvēkiem, – ka viņi ir jauki un pūkaini darba vietu radītāji,

kuŗiem pienākas maksāt zemas jo zemas nodokļus, ir pasaka, kam ar realitāti nav itin nekāda sakara. Un cilvēkam ar ceturtdaļmiljardu lielu bagātību pateikt, ka parastam darbiniekam savos picu restorānos viņš nevar atļauties uzsaukt veselības apdrošināšanu? Neticami! Arī Amerikā būtu labi beigt brēkšanu un ķerties pie darba.

Kārlis Streips

AKTUĀLA ZIŅA

Izglītības un zinātnes ministrs Roberts Ķīlis nule kļuvis par Spīdolas balvas laureatu ekonomikā. *Ekonomistu apvienība 2010*, kas

ik gadus par panākumiem ekonomikā un kultūrā piešķir šo godalgu, R. Ķīli apbalvojis par uzdrīkstēšanos un pirmajiem panākumiem, gada laikā veicot strukturālās reformas izglītībā, lai celtu tās kvalitāti un konkurētspēju pasaulē.

Ministrs pats gan apliecinājis, ka šo balvu uztver par avansu savam darbam.

Iepriekšējos gados Spīdolas balvu ekonomikā saņēmuši Michails Hazans, Rūta Dimanta, Juris Biķis, Andrejs Žagars, Vaira Viķē-Freiberga, Ingrida Blūma, Bertolts Fliks, Einars Repše un Andris Šķele.

NOVADU ZIŅAS

Ar pašreizējīgu darbu apliecina piederību Latvijai

Kā apliecināt savu piederību un mīlestību Latvijai, kad tā jau 22 gadus ir brīva un neatkarīga valsts? „Ar ikdienas darbu,” atbild Jolanta RATNIECE no Elkšņu pagasta.

Dodos uz Elkšņu pagasta „Dzelmitēm”, kur saimnieko Jolanta Ratniece. Izrādās, tā nav parasta lauku sēta, tā ir vieta, kur top Latvijas kafija *Kafeja Alīda*. To gatavo no pašu audzētiem cigoriņiem. Saimniece vispirms ved uz lauku rādīt, kādi izskatās cigoriņi, jo reti kuŗš tos audzē. Lapas kā cukurbietei, bet sakne kā baltam burkānam. Un tieši saknes daļu izmanto kafijai. Cigoriņu saknēs ir rūgta ekstraktviela, taukvielas, miecvielas, olbaltumvielas, pektīni, C, B1, E vitamīns, ēteriskās eļļas, minerālsāļi un liels daudzums mikroelementu. kuŗi visi labvēlīgi ietekmē kuņģa un zarnu trakta, aknu darbību, veicina žults sekrēciju, uzlabo vielmaiņu, ārstē cukurslimību.

Cigoriņus audzē viena hektāra platībā. Novāktās saknes nonāk fabrikā, kur tiek žāvētas, smalcinātas un grauzdētas, līdz iegūst brūnumu un īpašo aromātu. *Alīdas kafijai* liek klāt arī burkānus saldākai garšai, miežus smaržas buķetes papildināšanai un ozolziļes, kas dod stiprumu. Tātad visas sastāvdaļas ir ņemtas no Latvijas dabas vēltēm. Bet pati kafijas recepte ir mantojums no Jolantas vecmāmiņas Alīdas. Vecmamma bijusi

Uzņēmēja Jolanta Ratniece lepojas ar pašas ražoto grauzdēto cigoriņu kafiju, kas tapusi pēc vecmāmiņas Alīdas receptes

stipra zemnieku sieva no Viesītes, izturējusi izsūtījumu Sibīrijā, jo arī tur radusi iespēju gatavot savu iemīloto kafiju. Tā palīdzēja remdēt izsalkumu, deva spēkus izturēt pārcilvēciskā darba smagumu un, visbeidzot,

atgriezties Latvijā. Par godu vīrišķīgajai vecmāmiņai Alīdai kafija nosaukta viņas vārdā.

Jolantas cigoriņu kafijas ražošanas biznesam nebija viegls sākums. Jolantas vecākiem pieder lauku saimniecība, zemes pie-

ties, pavasarī pirms pāris gadiem nolēmuši iesēt cigoriņu izmēģinājuma partiju. Rudenī ienākusies negaidīti laba raža. Jau uz Ziemsvētkiem draugiem tika dāvinātas smaržīgas cigoriņu kafijas paciņas. Jolanta satraukti gaidījusi viņu vērtējumu. Drīz vien saņēmtas lieliskas atsauksmes. Tad jau tapis skaidrs, ka cigoriņu kafija varētu būt sākums savam biznesam. Procesu atvieglāja dažādosursos apgūtais lauku saimniekošanas iemaņas un grāmatvedības pamati.

Atšķirībā no ievestās pupiņu kafijas, cigoriņu dzērienu droši var lietot arī bērni, jo tajā nav kofeīna. Uz kafijas iepakojuma ir pagatavošanas instrukcija: „Kandz uz plīts ieber sauso kafijas maisījumu (1 ēdamkarote uz krūzi ūdens), apļej ar verdošu ūdeni un uzksē līdz pirmajam burbulim. Dzērienam ļauj ievilkties trīs minūtes. Tad ar karoti samaisa un lej caur sietiņu krūzītēs. Ja kafijai pielej klāt pienu, tas draudzībā ar cigoriņu rada riekstu garšu. Var kafijai likt klāt saldo krējumu, cukuru vai medu.”

Daudz enerģijas ir ieguldīts aromātiskās kafijas biznesa vei-

došanā, kur Jolantai lielu atbalstu sniedzis dzīvesbiedrs Andris. Darba ir pilnas rokas, un viņiem nenāk ne prātā doties prom no Latvijas. Vietējā Elkšņu pagastā, piemēram, slēgta pamatskola. Skolotājiem un darbiniekiem nācies citur meklēt darbu.

Viens no lielākajiem Jolantas Ratnieces darba novērtējumiem – Zemkopības ministrijas rīkotā konkursa „Sējējs 2011” laureātes diploms nominācijā „Gada lauku attīstības projekts inovācijā”. Tas redzams goda vietā.

Jolantas darba atzinīgs vērtētājs ir arī Latvijā populārais šefpavārs, bioloģiskās lauksaimniecības popularizētājs un kustības *Slow Food* Latvijas pārstāvības priekšsēdis Mārtiņš Rītiņš. Nobaudījis *Kafeju Alīda*, viņš iesaucies: „Kas var būt labāks par šo!” Jolanta ar savu produkciju piedalījies pēc Mārtiņa Rītiņa iniciatīvas izveidotajā *Slow Food* un zemnieku tirdziņā Berga bazārā Rīgā. *Kafeja Alīda* ir nopērkama arī Rīgas lielveikalos, kopumā 40 tirdzniecības vietās, kā arī visā Latvijā.

Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Ventspils pilsētas dome par godu Latvijas Republikas proklamēšanas 94. gadadienai, nestrādājošiem politiski represētajiem līdz 30. novembrim izmaksā pabalstu 30 latu apmērā. Šim mērķim no pilsētas budžeta atvēlēti 11 520 lati.

Jelgavā 15. novembrī atklāts rekonstruētais Jāņa Čakstes bulvāris, kā arī gājēju tilts pār Driksas upi, kam pilsētas vēsturisko nosaukumu **Mītava** ar savu balsojumu timekli devuši pilsētas iedzīvotāji. Techniski sarežģītais tērauda tilts ir unikāls Baltijas valstīs.

Rīgas Motormūzeja filiālē Bauskā līdz 30. novembrim apskatāma kopā ar Latvijas Kaŗa mūzeju un biedrību „Latviešu kaŗavīrs” armijas vēsturei veltīta izstāde „Dzelzs viri”, kur eksponēti unikāli foto materiāli, vēsturiski priekšmeti un militārā tehnika, ar kuŗu Latvijas armija sāka darbību pēc valsts neatkarības atgūšanas.

Rendas pamatskolas skolēni un paidagogi Mežziļu kapos godināja Brīvības cīņu dalībnieces, Lāčplēša Kaŗa ordeņa kavalieres Līnas Čankas (1892-1981) piemiņu. Pirmajā pasaules kaŗā viņa bija strēlnieku bataljona brīvprātīgā, piedalījās Ziemsvētku kaujās un pie Loŗmetējkalna, apbalvota ar vairākiem Juŗa krustiņiem, 1919. gada rudenī cīnījies 5. Cēsu kājnieku pulkā. Par varoņību Līna Čanka - pirmā sievietē apbalvota ar Lāčplēša Kaŗa ordeni.

Daugavpilī notika piemiņas brīdis Latvijas armijas kaŗavīru Brāļu kapos, kur apglabāti aptuveni 200 Brīvības cīņās Latgales frontē kritušie Latvijas armijas kaŗavīri. Goda sardzē pie pieminekļa stājās Zemessardzes kaŗavīri un jaunsargi. Par kritušajiem varoņiem, Latviju un tautu aizlūdza Daugavpils Mārtiņa Lutera ev. lut. draudzes mācītājs Andis Lenšs.

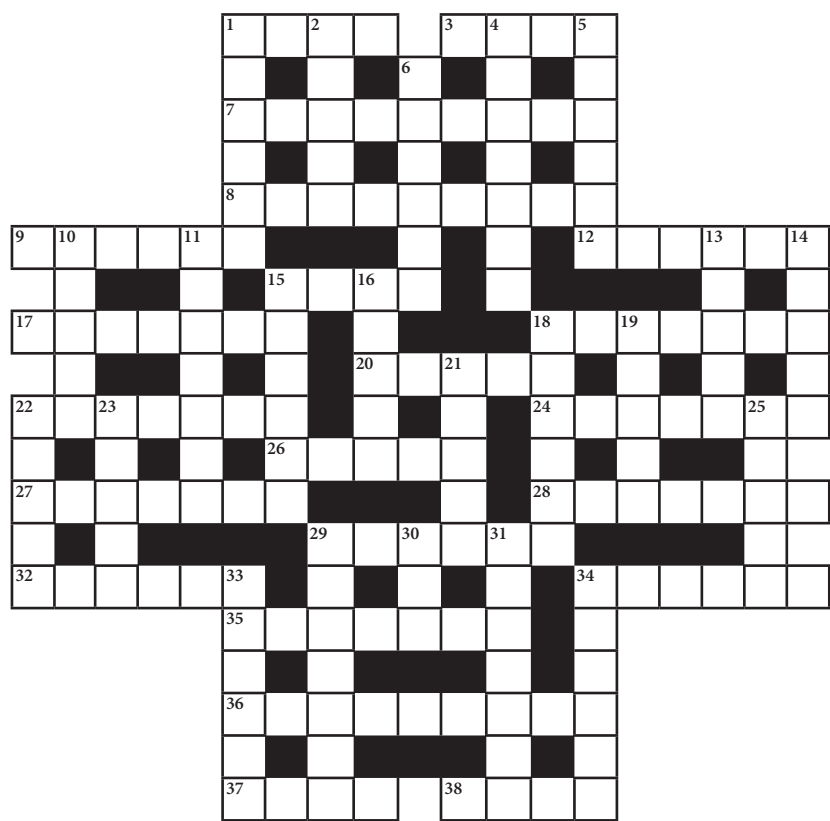
Turlavas pagasta Ķikuros, starp Kuldīgas un Alsungas novadu, 16. novembrī ar Latvijas Nacionālo partizānu apvienības (LNPA) Liepājas nodaļas gādību svinīgi atklāja pieminekli Brīvības cīnītāju piemiņai. Kopš 1993. gada LNPA ir uzstādījusi vairāk nekā 300 piemiņas zīmju visā Latvijā.

Daugavpils novadpētniecības un mākslas mūzejā izveidota ekspozīcija, kas veltīta Daugavpils pilsētas vadītājiem starpkāŗu Latvijas laikā - Jānim Volontam un Andrejam Švirkstam. Abi tika izsūtīti uz Sibīriju un miruši svešumā.

Rēzeknes novada domē notika dokumentālās filmas „Myuŗeigais kalinders” (Mūŗīgais kalendārs) pirmizrāde. Tas ir autentisks Latgales lauku dzīves atspoguļojums, kas atklāj latgalieŗu tradīcijas, vitalitāti un valodu.

Īsziņas sagatavojusi Valija Berkina

Krustvārdu mīkla Sastādījuŗi Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)

Līmeniski. 1. Sporta spēle, kuŗas dalībnieki jāŗ ar zirgiem. 3. Liels, plēsīgs nakts putns. 7. Novada centrs Vidzemes DR. 8. No agrākām paaudzēm pārņemta paraŗa. 9. Augstāko garīdznieku padome. 12. Materiāls, ko iegūst, kausējot un ķīmiski apstrādājot kvarca smiltis. 15. Sanāksme. 17. Strauji degt ar liesmu. 18. Krītoŗa zvaigzne. 20. Telpa ar iekārtu (kā) kalteŗšanai, ŗāvēŗšanai.

22. Vingroŗanas rīks. 24. Upe Latvijā. 26. Rakstītais teksts uz attēla filmā. 27. Tāds, kas izraisa smieklus. 28. Ievilkts elpu. 29. Staigna vieta. 32. Sastapt; sapratties. 34. Aprūpētas, uzpostas. 35. Tas, kas atbirst (ko sijājot) (*disk.*). 36. Izjust cieņu, bijību (pret ko). 37. Bēŗza mizas virsēŗā kārta. 38. Barība dzīvnieku pievilināŗšanai.

Stateniski. 1. Gleznotāŗa dar-

barīks. 2. Tāda, bez kuŗas var iztikt. 4. Produkti, uzturs. 5. Telpas vertikālās daļas. 6. Sievas vai vīra māsa. 10. Doties iekŗā. 11. Skurstenis. 13. Naudas vienība daŗās ES valstīs. 14. Negarŗīga vīra. 15. Episkās literāturās paveids. 16. Slaistīties, vaļoties. 18. Rubēņu dzimtas putns. 19. Organisku vielu sairŗana, ko izraisa īpaŗas sēnes. 21. Latvieŗu laikraksts. 22. Tāds, kas nav dziŗŗ. 23. Iestaigāt. 25. Stīgu instruments. 29. Mākonis. 30. Kuŗā vietā. 31. Mazas krūzītes. 33. Spēlēt puŗamu mūzikas instrumentu. 34. Atturīga, kaunīga.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 44) atrisinājumus

Līmeniski. 7. Karamēle. 8. Bristole. 10. Rauts. 11. Indes. 12. Magariņas. 16. Klijas. 19. Aksons. 20. Paniņas. 21. Eseja. 22. Pēŗse. 23. Rauna. 24. Etīde. 25. Ulusi. 28. Risks. 30. Klasika. 31. Smaidis. 32. Verona. 36. Periskops. 40. Istra. 41. Irbes. 42. Spartaks. 43. Patronas.

Stateniski. 1. Krēta. 2. Teikas. 3. Delta. 4. Abati. 5. Riepas. 6. Domna. 7. Krauklis. 9. Elefants. 13. Ronis. 14. Tamarinds. 15. Ekspertes. 17. Garnele. 18. Taktika. 26. Lamaisms. 27. Asars. 29. Kanclers. 33. Termas. 34. Sparta. 35. Arkas. 37. Iness. 38. Kreps. 39. Bruno.

Laiks pasūtīt *Brīvo Latviju!*

Jūsu abonements ir svarīgs, lai mūsu laikraksts arī turpmāk pastāvētu un paustu objektīvu un vispusīgu informāciju! Pasūtīniet *BL* saviem radiem un draugiem Latvijā, savai dzimtajai skolai, bibliotēkai! Uzdāviniet abonementu sirmajiem leģionāriem, kuņiem tik ļoti vajadzīgs sarunbiedrs!

1 gada abonementa cena, pasūtīniet avīzi Latvijā, – Ls 34,-. Samaksa jāveic, naudu ieskaitot SEB banka, konta nr. LV80UNLA0050016243516 ar norādi „BL abonements”.

Pasūtīnāt *BL* varat arī Rīgas redakcijā Ausekļa ielā 14-2, Rīgā LV-1010, tālr. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv
Par pasūtīnāšanas cenām un kārtību mītnes zemēs sk. avīzes pasītē

BL MAN PAŠAM

Lūdzu piesūtīt laikrakstu *Brīvā Latvija*

no _____ līdz _____

(uz ____ mēnešiem) pēc šādas adreses:

Tālrunis: _____

e-pasts: _____

Kuponu, lūdzu, sūtiet uz redakciju vai savam mītnes zemes pārstāvim!

BL MANAM DRAUGAM

Lūdzu piesūtīt laikrakstu *Brīvā Latvija*

no _____ līdz _____

(uz ____ mēnešiem) pēc šādas adreses:

Tālrunis: _____

e-pasts: _____

Kuponu, lūdzu, sūtiet uz redakciju vai savam mītnes zemes pārstāvim!

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 35,-
Pasta adrese:
Ausekļa iela 14 - 2
Rīga, LV - 1010
Tālrunis + 371 67326761
Tālrunis +371 67326784
Darba laiks:
Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piekdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.
Pārstāvniecība Anglijā:
Dz. Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem GBP 120. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanis@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro; 6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL kants Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, kants 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā £3 par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) £45. Zviedrijā – 500 kr.
Komerģiālie sludinājumi £6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.
Iespējamais: SIA Madonas Poligrāfists

MUMS RAKSTA

Par ko ņirgājas Irina Cvetkova?!

Būtu derīgi noskaidrot, ko Cvetkova domā par 40 000 000 noslepkavotajiem komūnisma holokaustā? Cvetkova ar sajūsmu piedalās Uzvaras dienas parādēs Rīgā. Šajās parādēs piedalās dzi- vi palikušie nekad nesodītie komūnisma holokausta izpildītāji. Tātad Cvetkova piekrit tam, ko viņi ir darījuši. Jāprasa, lai Cvetkova par to atbild savās runās Eiropas Parlamentā. Smieklīgas ir Cvetkovas briesmīgās bailes ar fantazijām par Daugavas Vanagu nacionālsociālistu tieksmēm. Tagad, kad tik daudz Eiropas sociālistu valstīs sāk ar nacionālsociālismu aizstāvēt savu tautu identitāti.

Latviešu leģionāri bija visiem priekšā ar ieročiem rokās cīņā pret komūnisma holokaustu. Tā ir tā pati cīņa, kuņā ar laiku piedalījās visas pasaules demokrātiskās valstis, ieskaitot Amerikas Savienotās Valstis. Latviešu leģionāriem ir jānodibina valstiskas piemiņas diena un jānodibina ordenis cīņai par brī-

vību. Cvetkovai un viņai līdzīgiem jāpiešķir īpašs melnais valstiskais negoda ordenis par piekrišanu 40 miljonu upuņu komūnisma holokaustam un tā izpildīšanas vainīgo sargāšanu. Cvetkova danco uz komūnisma upuņu kauliem un ņirgājas par tiem, kuņi kādreiz pret komūnismu cīnijās.

Gadu simteņiem Rīgā ir valdījušas dažādas svešas tautas. Šodien Rīgā valda naidīgas okupācijas armijas paliekas, lai gan Rīga ir latviešu tautas un Latvijas Valsts galvaspilsēta. Rīga pārstāv latviešu tautu un Latvijas Valsti pasaules priekšā. Tāpēc visiem Latvijas pilsoņiem ir jānodod tiesības vēlēšanās balsot par tiem, kas pārvalda Latvijas galvaspilsētu Rīgu un līdz ar to pārstāv visus Latvijas pilsoņus visas pasaules priekšā.

Salabot vajadzīgos valsts likumus nav nekāda raķešu zinātne.

Vigo Rauda
Sietlā

Kur Lāčplēsis ?

*Daugaviņa puto melna, vilņi vaid un skalojas,
Iesim visi klausītiesi, ko vaid vilņi Daugavā.
Tēvu zemei grūti laiki viņas bērnu pamestai.*

*“Rīgas ceļš” plēš apaviņus, nevar taisni nostāvēt,
Zigerista banāniņus visiem dāvā Ušakovs.
Krievu sirps un āmurītis spoži Rīgai pretim mirdz.*

Ruta Parris

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipografijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipografiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mīkstajos vākos.

Tipografija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsolīts klientam.

Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742
e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026
e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Lasiet tīmeklī!

Rietumeiropas latviešu
laikrakstu

www.brivalatvija.lv

SPORTS SPORTS

Minsteres atklātais turnīrs novusā

Pēc vairāku gadu pārtraukuma š.g. 10.novembrī Minsterē bija iespēja mēroties spēkiem novusa spēlē. Turnīru organizēja **Latviešu centrs Minsterē** ar **Vācijas Novusa sporta apvienības** un vairāku entuziastu atbalstu.

Sacensības norisinājās **Minsteres Latviešu centra aulā**, un tajās piedalījās 22 dalībnieki no Minsteres, Kēlnes, Horstmaras, Moersas, Laeras. Vairāki dalībnieki bija mērojuši tālāku ceļu un ieradusies no Erlangenas, Nirnbergas un Karlsruhe.

Sacensībās piedalījās gan jau pieredzējuši spēlētāji, gan arī tādi sportisti, kas šo aizrāvīgo spēli bija iepazinusi tikai šogad. Tāpēc ir jo īpašs prieks, ka ar šīm sacensībām ir izdevies popularizēt novusu un veicināt tā spēlētprasmi izaugsmi.

NOVUSA TURNĪRA REZULTĀTI.

(Saglabāts raksta autoru oriģināls – red.)

Augstāka līmeņa spēlētāji

Vieta	Vārds, uzvārds	Dz. vieta	Punkti	Buholca koefficients
1	DAVID, GORDON	Moers	17	120
2	DAVID, MILLER	Herten	17	116
3	ALEXANDER, GROSNY	Köln	16	122
4	ZOLTAN, NANDORI	Karlsruhe	15	117
5	DENIS, SCHIFFNER	Köln	14	124
6	ILJA, GORDON	Moers	11	81
7	ARTURS, KRAUJA	Münster	10	127
8	VALERIJS, DUNDARS	Horstmar	10	118
9	MARTINS, DRUKIS	Laer	10	101

Sacensības notika pēc Šveices sistēmas, un turnīra ietvaros tika aizvadītas kopā 10 kārtas. Vienas kārtas ietvaros tika spēlēti 6 seti.

Liels paldies visiem dalībniekiem par piedalīšanos, LCM par iespēju noorganizēt šādu turnīru, Vācijas novusa sporta

Amatieri

Vieta	Vārds, uzvārds	Dz. vieta	Punkti	Bucholca koefficients
1	STEPHAN, BIRKEL	Erlangen	11	96
2	ARTURS, KRAUJA	Münster	10	127
3	ARNIS, DRILLE	Münster	10	100
4	KARLIS, KRUMINS	Münster	10	98
5	ZANDA, VEVERE	Münster	10	82
6	JURIS, KOKOREVICS	Münster	9	111
7	JANIS, ZARINS	Münster	9	108
8	ARVIS, LOGINS	Münster	9	77
9	ALEXANDER, HARTER	Karlsruhe	8	95
10	PETERIS, DUNDARS	Horstmar	7	89
11	JURIS, PRIEDE	Nürnberg	7	80
12	ANDIS, RUDEVICS	Erlangen	7	77
13	VINETA, KOKOREVICA	Münster	2	81
14	RALFS, GAIKIS	Münster	1	80

apvienībai (DNSV) par atbalstu novusa turnīra organizēšanā, un, protams, brīvprātīgajiem, visnotaļ Ingai Zariņai, kas palīdzēja noorganizēt pusdienas sportistiem.

Kārlis Krūmiņš - LCM valdes loceklis, **Kaspars Paegle**

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

Christmas concert with Edgars Cuzinskis and Arturs Jankauskis. Melton Mowbray United Reformed Church (Chapel Street, Melton Mowbray LE13 1LZ). Saturday, **24th November** to commence at 7.00 pm with tea and coffee served at the interval. Children's paintings exhibition „First Snow”. Free admission. A collection will be taken during the programme for the church's fund.

„Straumēnos” – Ziemsvētku tirdziņš notiks svētdien, **2. decembrī**, plkst. 10.30 - 12.30. Loterija, piparkūkas, kafijas galds un citi gardumi. Lasītāji varēs nokārtot *Brīvās Latvijas* abonementus nākamam gadam. Lūdzu ievērot jaunās cenas!

Nākamā **Literārā pēcpusdienā DVF “Straumēnos”**, kafejnīcā “Rīga”, ceturtdien, **29. novembrī**, plkst. 16. Žano Mūsiņš stāstīs par Vili Plūdoni un viņa darbiem Apmeklēt lūdzu „Straumēnu” vanadzēs.

Latvijas Mākslas akadēmijas absolventu izstāde Londonā

Valsts svētku svinēšanas ietvaros Eiropas Komisijas pārstāvībā Londonā **no 14. līdz 30. novembrim** būs skatāma Latvijas Mākslas akadēmijas absolventu mākslas darbu izstādē „Graduation” Izstādi veido un mākslas darbus atlasa Latvijas vēstniecība ciešā sadarbībā ar Eiropas Komisijas pārstāvību Lielbritānijā.

Līdz ar vairāk nekā desmit pēdējos trīs gados beigušo jauno mākslinieku darbiem būs skatāmas arī akadēmijas rektora prof. Alekseja Naumova un prorektora Kristapa Zariņa gleznas. Izstādes darba laiks: pirmdiena-piektiena 10.00-18.00. 12 Star Gallery, European House, 32 Smith Square, London SW1P 3EU. Tuvākās apakšzemes stacijas: St.James Park, Westminster

DVF Notinghamas nodaļas vanadzē kopas izkārtojumā Ziemsvētku saiets un mielasts (skābi kāposti ar desiņām + gardumiem). Lūgums ņemt līdzī dāvanu, nepārsniedzot - €6. PAŠAPDĀVI-

NĀŠANĀS €4.00 vērtībā - notiks nodaļas namā, 1a Standhill Road, Carlton, Nottingham, NG4 1JL, **trešdien, 12. decembrī**, plkst. 18. Lūdzu iepriekš pieteikties pie kluba pārziņa Ēvalda Frišvalda (tāl. 0115 987 8599) līdz š.g. 7. decembrim. Visi, lielie un mazie, būsīti mīļi gaidīti!

DVF Londonas nodaļas vanadzē kopa aicina uz Ziemsvētku tirdziņu sestdien, **1. decembrī**, DVF namā, 72 Queensborough Terrace, London W2, no plkst. 11 līdz 16. Tirdziņu atklās Latvijas vēstniecības otrā sekretāre Ieva Jirgensonē. Pārdošanā būs mantas plašā izvēlē, kafijas galds un loterija. Mājas saimniece gatavos pusdienās skābus kāpostus ar desiņām. Visi būs sirsnīgi gaidīti.

DIEVKALPOJUMI VIDUSANGLIJAS DRAUDZĒ, māt. V.Vāvere

Lesterā, Igaunju namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, **24. decembrī**, plkst. 16 Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3ZF, trešdien, **26. decembrī**, plkst. 12 Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu (apvienots ar Birminghamas kopu).

A U S T R U M A N G L I J A S DRAUDZĒ, māt. V.Vāvere

Mansfieldā, St.Peters's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **1. decembrī**, plkst. 11 Adventa dievkalpojums.

Derbijā, Ukrainu namā, svētdien, **16. decembrī**, plkst. 14 Ziemsvētku eglītes vakars.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **16. decembrī**, plkst. 16.30 Adventa dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tam Ziemsvētku eglītes vakars.

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT UN MIERA DRAUDZĒ:

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien **25. novembrī**, plkst. 14 Mūžības svētdienas dievkalpojums.

Brukudā, Brukudavas latviešu kapos, **Brookwood Cemetery**, Woking GU24 0BL, sestdien, **24. novembrī**, plkst. 12 Mirušo piemiņas dienas svētki.

LĪDSAS DRAUDZĒ, māt. G. Putce

Donkasterā svētdien, **25. novembrī**, plkst. 14 Valsts svētku svinības un dievkalpojums notiks!

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZĒ, māt. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, **25. novembrī**, plkst. 10.30 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Bristolē, St. Bartholomew's Church, Maurice Road, **BS6 5BZ** sestdien, **1. decembrī**, plkst. 16 (nevis 15) Adventa dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis. Lūdzu līdzī ņemt groziņus.

Svonsijā, St. Barnabas Church, Hawthorne Ave, Uplands, Swansea **SA2 0LP** svētdien, **2. decembrī**, plkst. 16 Adventa dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis. Lūdzu līdzī ņemt groziņus.

Gersnijā, *The Town Church*, St.Peter Port, **GY1 1**, sestdien, **15. decembrī**, plkst. 16 Adventa dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, **2. decembrī**, plkst. 15.1. Adventa dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Piedalīsies Latviešu skoliņa Eslingenā Ritas Ciemlejas vadībā, Valdis Bizuns (trompēte) Dmitrija Hotcenko pavadījumā, Ieva Sarja (flauta). Archibiskaps Elmārs Ernsts Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafiju senās sakristejas telpās.

Virburgā, Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2, sestdien, **8. decembrī**, plkst. 13.30 Adventa dievkalpojums. Archibiskaps Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās un paralēli tam bērnu nodarbības.

Etlingenā, Liebfrauenkirche, Lindenstr., svētdien, **9. decembrī**, plkst. 14 Adventa dievkalpojums. Archibiskaps Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafijas galdu.

Frankfurtē, Emmaus draudzes namā, Alt Eschersheim 22, 60433

Frankfurt, svētdien, **25. novembrī** plkst. 14 paredzēta draudzes pēcpusdienas ar tējas galdu, vecā baznīcā plkst. 16 dievkalpojums. Ierastā Brentano nama pārbūves dēļ mums piedāvātā vieta ir labi sasniedzama Frankfurtes ziemeļos, tieši iepretim S-Bahn stacijai Frankfurt-Eschersheim un tuvu U1, 2, 3 un 8 pieturai Weisser Stein. Arī auto novietošanas iespējas - tuvākā auto lielceļa 661 izbrauktuve ir Ffm-Eckenheim.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **25. novembrī** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

ZVIEDRIJA

Latviešu pensionāru apvienība Stokholmā ielūdz uz Adventa sarikojumu svētdien, **9. decembrī**, plkst. 14 Latvijas vēstniecībā, Odengatan 5, Stokholmā. Dabas zinātņu doktors Aivars Celmiņš no Filadelfijas, ASV, stāstīs par savu vectēvu, pazīstamo grafikas mākslinieku Richardu Zariņu (1869-1939) un rādīs bildes. Pēc studijām un darba ārzemēs Richards Zariņš atgriezās Latvijā un darbojās no 1919. g. līdz 1936. g. par Valstspapīru spiestuves pārvaldnieku un arī par profesoru Latvijas Mākslas akadēmijā. Viņš publicēja, piemēram, oforta ciklu “Ko Latvijas meži šalc” un zīmēja metus naudas zīmēm un vērtspapīriem. Mūs apciemos

maza Lūcija ar zvaigžņu zēniem. Visi kopā dziedāsim Ziemsvētku dziesmas Gunāra Zvejnieka vadībā. Kafijas galds un loterija.

Lūdzam pieteikties pie Diānas, tālr. 073 945 39 66, e-pasts diana.ke@ownit.nu, vēlākais, 7. decembrī. Visi laipni aicināti. LPA valde

Gēteborgas Latviešu Pensionāru biedrības tikšanās **15. decembrī** plkst. 13.00 (Ziemsvētku sarikojums ar pantīņiem un mantiņām) “Folkpartiet” telpās! NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas “Vāstra Nordstan”), Gēteborgā. Jauni biedri laipni gaidīti. Valde. H. Vasks

DIEVKALPOJUMI

Norčēpingas latviešu draudzes Adventa dievkalpojums ar Svētajiem Sakramentiem notiks svētdien, **9. decembrī**, plkst. 13 Hedvigas baznīcā. Dienas mude: “Vai mums citu gaidīt?” Mūzikāli priekšnesumi. Mācītāja Dr Normunda Kamergrauža homilija. Pēc dievkalpojuma svētku galds draudzes naā. Esiet aicināti un gaidīti!

Eskilstunas latviešu draudzes Adventa dievkalpojums notiks svētdien, **16. decembrī**, plkst. 13 Sv. Andreas baznīcā (Eskilstuna, Vasavāgen 42). “Es esmu jūs mīlējis,” saka tas Kungs. (Mal. 1:2). Mūzikāli priekšnesumi. Visi mīļi aicināti un gaidīti! Pēc dievkalpojuma sadraudzība draudzes namā.

Aizsaules pulkiem pievienojies
mūsu nodaļas biedrs

PĒTERIS PĀVULĀNS

Dzimis Susejā 1911. gada 10. septembrī,
miris Koventrijā 2012. gada 9. novembrī

Viņu vienmēr piemiņā paturēs
DVF Koventrijas nodaļas biedri
un **Mūsmājas iemītnieki**

*No kopā ietā ceļā,
No dienām senajām
Lai sveiciens iet Tev līdzī
Zem zaļām velēnām...*